

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
19.04.2024 р. (протокол № 3)
Ректор Володимир МЕЛЬНИК

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня магістра

**Спеціалізація – 035.041 «Філологія (Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська)»**

Освітні програми – «Переклад (англійська та друга іноземні мови)»

«Успішні переклад двох іноземних мов»

Львів 2024

Фахові вступні випробування перевіряють рівень фундаментальної та професійної підготовки бакалаврів, які повинні:

- володіти поглибленими знаннями основної іноземної мови (англійської) і вміннями інноваційного характеру, вільно, впевнено і правильно користуватися англійською мовою у професійних, наукових та інших цілях; володіти чотирма видами мовленнєвої діяльності на рівні C1 за шкалою Ради Європи: розуміти при читанні і сприйнятті на слух інтегрований зміст і деталі текстів усіх типів будь-якого рівня змістової і мовної складності (крім вузькоспеціальних), уміти вилучати із текстів як експліцитну так і імпліцитну інформацію, що міститься в них; вільно і адекватно використовувати англійську мову в ситуаціях усного спілкування: вміти інформувати, описувати, повідомляти, висловлювати свій погляд та аргументувати його, дотримуючись параметрів комунікативної адекватності, мовної правильності, відповідної структурованості та зв'язності; писати добре структуровані тексти, відповідно до ситуації і комунікативного наміру (твір, реферат, доповідь, тези доповіді, коментар, анотацію, наукову статтю); реферувати й анутовувати наукові та науково-методичні матеріали на різну тематику;

- володіти знаннями з теорії мови: знати основні положення сучасних лінгвістичних теорій, що складають концептуальну основу теоретичних дисциплін, базові поняття теорії мови; визначати на функціональному рівні граматичний статус омонімічних, синонімічних та полісемантичних конструкцій, трансформувати певні конструкції в семантично еквівалентні; розкривати закономірності відношень між мовними формами та їх змістом, володіти основами контрастивного методу дослідження мов, мати належні знання історії формування фонетичної, лексичної, морфологічної та синтаксичної систем англійської мови; знати особливості формування і структури лексичного значення, парадигматичних угруповань лексики, можливості збагачення лексичного складу, його соціальний та територіальний поділ, основні типи словників; кваліфіковано аналізувати лексичне значення слова, особливості формування лексичних одиниць, підбирати синоніми, антоніми, будувати синонімічні ряди, формувати тематичні групи, лексико-семантичні поля;

- володіти широкою теоретичною базою перекладознавства; вільно оперувати основними поняттями, концепціями і фактами сучасної науки про переклад; застосовувати головні методи перекладознавчого аналізу; знати ключові концепції перекладання в історичному зрізі, лінгвістичний та літературознавчий підходи до перекладу; розуміти динаміку розвитку перекладацьких принципів; вміти відтворювати одиниці тексту з проблемною еквівалентністю, обирати стратегію для досягнення необхідного рівня еквівалентності, перекладати тексти з урахуванням жанрово-стилістичної домінанти та типу тексту, аналізувати перекладні тексти в історичному зрізі, розпізнавати функцію, що її переклад виконує у полісистемі.

Програму фахових вступних випробувань укладено згідно із зазначеними вище вимогами на основі навчальних програм наступних фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін:

1. Практичний курс англійської мови

Перевірка мовної компетенції здійснюється згідно вимог навчальної програми вивчення англійської мови для студентів 1 – 4-х курсів перекладацького відділу факультету іноземних мов.

Грамматичний матеріал пояснюється та закріплюється на основі різних підходів. Грамматичні структури відбираються з оригінальних текстів, які використовуються також і для

подачі лексичного матеріалу. Застосовуються методи аналізу помилок та пояснення випадків уживання того чи іншого граматичного правила на готових прикладах. Кожне теоретичне представлення певних граматичних явищ супроводжується численними вправами, усними та письмовими, а також різноманітними видами діяльності, що розвивають вміння студентів уживати ті чи інші граматичні структури у мовленні та на письмі. На **першому курсі** граматичний матеріал представлений у ретельно підібраних текстах для читання, які подані у базовому підручнику (як от, *Upstream Upper Intermediate*), а також вибраних з інших джерел (сучасні англомовні ЗМІ, інтернет, художня література). Аналіз граматичних правил, вправи на пояснення вживання певних структур допомагають студентам зрозуміти та засвоїти структурне значення елементів мови. Саме у цьому і полягає свідомий підхід, що сприяє швидкому вивченню та вдосконаленню мовних навичок. Зіставлення граматичних особливостей у межах іноземної мови (напр., Present Simple vs Present Continuous), а також іноземної з рідною на основі відповідних вправ (вправ на переклад включно) допомагає свідомо засвоювати граматичний матеріал та готує студентів до майбутньої професії. Практичний, структурний та ситуативний підходи зумовлюють використання комунікативних методів, особливо на початкових етапах вивчення іноземної мови. Диференціація між активною (спілкування) та пасивною (читання та розуміння текстів) граматикую лежить в основі викладання цього аспекту на старших курсах. На першому курсі студенти докладно вивчають *дієслово* (часові форми, узгодження часів, перетворення прямої мови на непряму), *іменник* (множину, присвійний відмінок), *прикметник* (ступені порівняння), *числівник*, *займенник*, *артикль*. На **другому курсі** закріплюються набуті знання та навички, а також розглядається *інфінітив*, *герундій*, *дієприкметник*, *умовні речення* та *модальні дієслова*. Особлива увага приділяється морфологічній структурі слова. Активно вводяться приєднанні дієслівні структури, зокрема з лексемами *come, get, go, give, run*. На **третьому курсі** студенти повторюють та докладніше розглядають граматичний матеріал, вивчений на попередніх курсах, а саме: *часові форми*, *означений та неозначений артикль*, *герундій*, *інфінітив*, *дієприкметник*, *модальні дієслова*. Крім того, поглиблено вивчаються *перехідні та неперехідні дієслова*, *умовний спосіб*, *іменникові словосполучення*, зокрема *конструкцію "N+N"*, *еліптичні та емпатичні структури*. Студенти спочатку ознайомлюються з теоретичним матеріалом, який вміщений у підручнику (для прикладу, *Upstream Upper Intermediate, Upstream Advanced*), а надалі – з додатковим граматичним матеріалом, та закріплюють знання на практиці, виконуючи вправи. Під час роботи над темою "Конструкція N+ N" увага звертається на те, що ці словосполучення властиві тільки англійській мові, тому обов'язковий елемент роботи – способи їхнього перекладу українською мовою. Засвоюючи граматичний матеріал, студенти виконують не тільки вправи з базового підручника, а й відповідні завдання з граматичних посібників. На **четвертому курсі** студенти повторюють більшість тем граматики, зосереджуючись на *означальних та неозначальних підрядних реченнях*, *групі тривалих часів*, *дієсловах стану*. Поглиблено вивчаються граматичні структури дієслів *to have, to get, допустові підрядні речення, інверсія*. Робота над граматикую включає опрацювання теоретичного матеріалу, виконання вправ на трансформації різних граматичних структур, що тісно пов'язані з активною лексикою, добирання цих структур з текстів та їхній переклад.

Лексичний матеріал ретельно добирається за принципом частоти вживання в мові, у різних функціональних стилях, усному та писемному мовленні. Особлива увага приділяється словотвору, його основним принципам та способам. Зокрема, наголошується значення афіксів, ідентифікація різних частин мови та вміння самостійно творити слова в іноземній мові, використовуючи задані основи та афікси. Це сприяє розвитку не лише перцептивних, а й

продуктивних навичок студентів: мовленню, письму, перекладу. Окремо вивчаються фразові дієслова, які закріплюються на основі різноманітних вправ. Запам'ятовування лексичного матеріалу поєднується з розвитком інших навичок – аудіювання, мовлення, читання, граматики та письма. Починаючи з другого курсу, текстовий матеріал ґрунтується на оригінальних неадаптованих текстах – сучасних та класичних творах художньої літератури, публіцистики, відео- та аудіозаписах мовлення носіїв мови. Важлива роль у поясненні та засвоєнні лексичного матеріалу відводиться вправам на переклад. Опрацювання лексичного матеріалу (повторення та закріплення) передбачає системний тематичний поділ. На **1-му курсі** опрацьовуються лексичні групи *Communication (crossing barriers)*, *Moods and feelings*, *Jobs (earning money, work/jobs)*, *Dwellings (houses, household items, make yourself at home)*, *Modern living (modern trends, lifestyles, clothes)* на базі відібраних текстів з основного підручника та додаткових джерел. Сумарна кількість лексичних одиниць, що рекомендуються для засвоєння на першому етапі, – 1200-1400. На **2-му курсі** продовжується опрацювання нового лексичного матеріалу та розглядаються теми *Travelling (holidays, going places, types of vehicles)*, *History (historical figures and events)*, *Education (learning lessons)*, *Environment (environmental issues)*, *Food (eating habits, health, the cycle of life)*.

Орієнтована кількість нових лексем для засвоєння на цьому етапі – 1500-1600. На **3-му курсі** студенти поповнюють свій словниковий запас. У кожному розділі підручника виділяється активна лексика. Вона закріплюється виконанням вправ, переказом і обговоренням текстів та моделюванням ситуацій. На третьому курсі студенти поглиблюють лексичні знання з таких тем: *Career (ambition, success, achievement, happiness)*, *Travelling (travel, entertainment, leisure, relaxing)*, *People power (people, families, appearances)*, *Society (social problems, civil liberties, unemployment, poverty, international issues, environmental problems)*, *Technology (technology, computers, space travel, technology in everyday life)*. Увага звертається також на прислівники способу дії, слова зі схожим лексичним значенням, іменникові словосполучення та словосполучення з *carry, make, get keep*. Лексику студенти записують у спеціальні зошити; значення пояснюють англійською мовою, послуговуючись тлумачними словниками, подається переклад українською мовою. Студенти повинні запам'ятовувати лексико-семантичні групи слів. Детально розглядається сполучуваність слів активної лексики за *Oxford Collocations. Dictionary for Students of English (Oxford University Press, 2002)*. Обсяг лексики, пропонованої для засвоєння на цьому курсі – 1300-1400. На **4-му курсі** детально обговорюється лексика на теми *Jobs (work, the workplace, business, professions, money)*, *Health (fitness, medicine, sport and exercise)*, *Education (school, education, university life, educational issues)*, *Your Image (the fashion industry, image, the visual arts)*, *Shopping (shopping, the economy, advertising)*. Лексика вибирається з тексту, опрацьовується (даються пояснення англійською мовою та переклад українською) і закріплюється вправами на перефразування, переклад речень та усне обговорення. Засвоївши конструкції з тексту, слова розглядають як частини різних конструкцій, не пов'язаних із темою, що розглядається. У тому полягає і особливість вивчення словника на цьому етапі не лише тематично, а й вивчення сполучуваності одного слова. Наприклад, докладно розглядаються вислови зі словами *time, do, tie, run, look, book, come* і т.д. Виділяється багато лексики на теми, що розглядаються побіжно. Наприклад, студенти повинні повторити і знайти вислови, що стосуються теми *Career, People Power* і т.д. Вивчення суспільно-політичної лексики – окремий аспект (дві години на тиждень). Робота полягає у прочитанні газетних і журнальних статей і виділенні активних сполучень. Рекомендуються завдання на закріплення вокабуляру. На цьому курсі пропонується вивчити 1200 – 1350 лексичних одиниць.

На 4-му курсі студенти працюють над особливостями сполучуваності слів, зокрема у зіставленні українських та англійських варіантів за *Oxford Collocations Dictionary* (див. список реком. літ.). Багато уваги приділяється вивченню англійської фразеології та віднайденню українських відповідників. Систематична робота ведеться над повторенням і засвоєнням фразових дієслів. Крім того, студенти самостійно працюють над засвоєнням вокабуляру, читаючи книжки в оригіналі на уроках домашнього та індивідуального читання. Заняття домашнього читання проводяться раз на тиждень, а індивідуального – в останній місяць навчання. Завдання з індивідуального читання передбачає опрацювання книжки, яку кожен студент обирає самостійно і робить коротке резюме щодо змісту, мови та проблематики твору. Знання нової лексики може перевірятися як усно, так і письмово.

Список рекомендованої літератури

1. Collins Cobuild Student's Grammar (practice material by Dave Willis). – [Б. м.] : Harper Collins Publishers Ltd, 1991.
2. Dooley J., Evans V. Grammarway 4. – Express Publishing, 2011
3. Evans V., Dooley J. Upstream Proficiency. Student's book. Express Publishing, 2017.
4. Evans V. Upstream Upper-intermediate (student's book) / V. Evans, L. Edwards. – [Б. м.] : Express Publishing, 2018.
5. Evans V. Upstream Upper-intermediate (workbook) / V. Evans, L. Edwards. – [Б. м.] : Express Publishing, 2018.
6. Evans V. Upstream Advanced (student's book) / V. Evans, L. Edwards. – [Б. м.] : Express Publishing, 2018.
7. Evans V. Upstream Advanced (workbook) / V. Evans, L. Edwards. – [Б. м.] : Express Publishing, 2018.
8. Foley M., Hall D. Advanced Learners' Grammar. Pearson Education Limited, 2003.
9. Hewings M., Haines S. Grammar and Vocabulary for Advanced. Cambridge English, 2015.
10. Grammar of Spoken and Written English / D. Biber, S. Johansson, G. Leech, [and others]. – [Б. м.] : Longman, 1999.
11. Mann M., Taylore-Knowles S. Destination C1 & C2. Grammar and Vocabulary. Macmillan, 2008.
12. McCarthy M., O'Dell F. English Vocabulary in Use, Advanced. Cambridge University Press, 2017.
13. McCarthy M., O'Dell F. Test your English Vocabulary, Advanced. Cambridge University Press, 2013.
14. Misztal M. Tests in English: thematic vocabulary, intermediate and advanced level. –Warsaw, 1996.
15. Murphy R. English Grammar in Use / R. Murphy. – Cambridge : CUP, 2012.
16. Obee B. Upstream Upper Intermediate (student's book) / B. Obee, V. Evans. – [Б. м.] : Express Publishing, 2014.
17. Obee B. Upstream Upper Intermediate (workbook) / B. Obee, V. Evans. – [Б. м.] : – Express Publishing, 2018.
18. Schmidt H. H. Advanced English Grammar / H. H. Schmidt. – New Jersey : Prentice Hall Regents, 1995.
19. Side R. Grammar and Vocabulary for Cambridge Advanced and Proficiency / R. Side, G. Wellman. – [Б. м.] : Longman, 1999.
20. Side R. Grammar and Vocabulary for Cambridge Advanced and Proficiency / R. Side, G. Wellman. – [Б. м.] : – Longman, 2000.
21. Swan M. Practical English Usage / M. Swan. – [Б. м.] : Oxford University Press, 1992.
22. Thomson A. J. A practical English Grammar / A. J. Thomson, A. V. Martinet. – [Б. м.] : Oxford University Press, 1995.
23. Thomson A. J. A practical English Grammar. Exercise Books (1, 2) / A. J. Thomson, A.V. Martinet. – [Б. м.] : – Oxford University Press, 1995.
24. Vince M. English Grammar and Vocabulary. First Certificate Language Practice / M. Vince. – [Б. м.] : Macmillan, 2003.

25. Williams P. Advanced Writing Skills For Students of English. English Lessons Brighton, 2018.
26. Wellman G. Wordbuilder: Vocabulary Development and Practice for Higher-level Students / G. Wellman. – [Б. м.] : Heinemann, 1990.
27. Yule G. Oxford Practice Grammar Advanced. Oxford University Press, 2008.

Інтернет-ресурси

1. <https://www.britishcouncil.org/english>
2. <https://learningenglish.voanews.com/>
3. <https://www.cambridgeenglish.org/>

2. Стилїстика

Розглядаються рїзні пїдходи до стилю, стилїстики та стилїстичного аналізу; теорїя стилїстики декодування; теорїя образїв; теорїя рївневої стилїстики; рїзниця мїж тропами і фїгурами мовлення; фоностилїстичнї засоби; лексикостилїстичнї засоби; засоби стилїстичної морфологїї; засоби стилїстичного синтаксису; теорїя стилїстики тексту і контексту. З огляду на специфіку пїдготовки фахівцїв, ключовї проблеми дисциплїни розглядаються в бїнарнїй площинї зїставлення англїйської мови з українською. У результатї вивчення курсу студент повинен умїти здїйснювати лїнгвостилїстичнїй аналіз тексту; проводити зїставнїй лїнгвостилїстичнїй аналіз; наводити власнї приклади стилїстичних засобїв; проводити структурно-семантичнїй аналіз образу.

Тематика курсу:

1. Загальне поняття про стилїстику. Стилїстика декодування / закодування.
2. Поняття стилю. Рїзні пїдходи до поняття стилю. Індивїдуальнїй стиль, стиль мови і стиль мовлення. Функцїональнї стилї, форми стилю.
3. Фоностилїстика. Звуковий символїзм як проблема стилїстики. Типи звукового символїзму. Оноματοпєя. Алїтерацїя і її функцїї. Асонанс, консонанс, парономазїя.
4. Стилїстичне використання засобїв морфологїї. Структурно-конотативна реалїя в англо-українському зїставленнї.
5. Стилїстична диференцїацїя словника.
6. Тропи і фїгури. Три типи взаємозв'язку мїж словниковим і контекстуальним значенням. Кїлькїснї / якїснї тропи.
7. Фїгури тотожностї. Фїгури нерївностї. Фїгури протилежностї.
8. Стилїстичне використання засобїв синтаксису. Експресивнїй синтаксис.
9. Образ і символ. Класифїкацїя словесних образїв. Семантична структура словесних образїв.
10. Основнї категорїї художнього тексту (зв'язнїсть, цїлїснїсть, концептуальнїсть, антропоцентричнїсть, модальнїсть). Способи аналізу художнього тексту. Контекст.
11. Концепцїя мїжтекстуальностї. Вертикальнїй контекст і фонова інформацїя. Алюзїї і цитати.

Рекомендована лїтература:

1. Войтюк С.М. Стилїстика у стислому викладї: навчально-методичнїй посїбник англїйською мовою / Stylistics in a Concise Format: Guidelined Assignments to Practice and Learn. – Львїв: Видавництво «ПРОМАН», 2013. – 184 с.
2. Грабовецька О.С. Практикум з лїнгвостилїстичного та перекладознавчого аналізу (на матерїалах п'єси Оскара Вайлда „The Importance of Being Earnest” та її українського перекладу): Навчальнїй посїбник для студентїв перекладацьких вїддїлїв факультетїв іноземних мов. – Львїв: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 163 с.

3. Грабовецька О. С. Епітетна конструкція у художньому перекладі : (на матеріалі української та англійської мов) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.16 «Перекладознавство» / Грабовецька Ольга Сергіївна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2003 – 22 с.
4. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов : посіб. для студ. та виклад. вищих навч. заходів / О. Ю. Дубенко. – Вінниця : Нова книга, 2005.
5. Єфімов Л. П. Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз : учб.-метод. посiб. / Л. П. Єфімов, О. А. Ясінецька. – Вінниця : Нова Книга, 2004.
6. Зорівчак Р. П. Семантична структура словесного образу : до методології перекладознавчого аналізу / Р. П. Зорівчак / Іноземна філологія. – Львів, 1999. – Вип. 111. – С. 218 – 225.
7. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту : навч. посіб. для студентів старших курсів факультетів англійської мови / В. А. Кухаренко. – Вінниця : Нова Книга, 2004.
8. Мойсієнко А. К. Символ як явище аперцепції / А.К. Мойсієнко // Мовознавство. – № 3. – 1993. – С. 40 – 45.
9. Пономарів О. Стилiстика сучасної української мови / О. Пономарів. – Київ : Либiдь, 1992.
10. Потебня О. О. Естетика і поетика слова: збірник / О.О. Потебня / упоряд., вступ. ст., прим. І. В. Іваньо, А. І. Колодної. – Київ : Мистецтво, 1985.
11. Шама І.М. Функціонування символу в художньому тексті: порівняльний і перекладознавчий аспекти : (на матеріалі астральної символіки “Вечорів на хуторі біля Диканьки” М.В. Гоголя) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.19 «Теорія мовознавства» / Шама І. М. ; Одес. держ. ун-т ім. І. Мечнікова. – Одеса, 1993.
12. Lototska K. English stylistics : texbook / K. Lototska. – Lviv : Ivan Franko National University of Lviv, 2008.
13. Nord Ch. Text analysis in translation. Theory, methodology and didactic application of a model for translation-oriented text analysis / Ch. Nord. – Amsterdam : Atlanta, 1991.
14. Schogt H. Linguistics, Literary Analysis and literary translation / H. Schogt. – Toronto : Univ. of Toronto press, 1988.
15. Dillon G. Constructing texts: Elements of a theory of composition and style / G. Dillon. – Bloomington : Indiana Univ. Press, 1982.
16. Galperin I. R. Stylistics / I. R. Galperin. – Moscow : Higher School Publ. House, 1971.
17. Kukharenko V. A. A Book of Practice in Stylistics / V. A. Kukharenko. – Vinnytsia : Nova Knyga, 2000. – 160 p.
18. Lefevere A. Translating literature. Practice and theory in a comparative literature context / A. Lefevere. – New York, [б. в.], 1992.
19. Lyons J. language, meaning and context / J. Lyons. – Suffolk : the Chausser press, 1981.

3. Контрастивна грамати́ка

У курсі з'ясовуються основні поняття, терміни і завдання контрастивної граматики, розглядаються граматичні системи англійської та української мов; зіставляються класи повнозначних і службових частин мови; синтетичні й аналітичні способи вираження граматичних значень, граматичні категорії та особливості їхньої реалізації в зіставляваних мовах; виявляються спільні та відмінні ознаки у структурі словосполучення, простого і складного речення, а також членів речення в англійській й українській мовах; аналізуються синтаксичні зв'язки і відношення у структурах різних типів. Зіставлення граматичних одиниць

і явищ здійснюється в межах відповідних мікрорівнів з урахуванням методів і принципів контрастивного аналізу. Вивчаються підходи до становлення граматичної думки, типи граматик, історія публікацій найвизначніших граматик англійської та української мов. Випрацьовуються навички застосування контрастивного аналізу граматичних систем зіставлюваних мов у практиці англо-українського та українсько-англійського наукового і художнього перекладу.

Тематика курсу:

1. Контрастивна граматики як лінгвістична дисципліна. Типи граматик.
2. Основні етапи розвитку граматики в англійських країнах й Україні.
3. Теоретичні засади зіставлення морфологічних систем. Способи вираження граматичних значень у різноструктурних мовах.
4. Частини мови в англійській та українській мовах. Проблема класифікації.
5. Іменник в англійській та українській мовах. Граматичні категорії іменника.
6. Прикметник в англійській та українській мовах. Ступені порівняння.
7. Дієслово в англійській та українській мовах. Граматичні категорії дієслова.
8. Характеристика службових частин мови в англійській та українській мовах.
9. Контрастивний аналіз словосполучень англійської та української мов. Типи словосполучень.
10. Структурні типи речень у зіставлюваних мовах. Члени речення.

Рекомендована література:

1. Вихованець І. Р. Нариси функціонального аналізу української мови / І. Р. Вихованець. – Київ : Наук. думка, 1992.
2. Жлуктенко Ю. О. Контрастивна лінгвістика : проблеми і перспективи / Ю. О. Жлуктенко, В. Н. Бублик // Мовознавство. – 1976. – № 4. – С. 3-15.
3. Жлуктенко Ю. О. Порівняльна граматики англійської та української мов / Ю. О. Жлуктенко. – Київ : Радянська шк. – 1960. – 160 с.
4. Левицький А.Е. Порівняльна граматики англійської та української мов : підручник / А. Е. Левицький. – Київ : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. – 264 с.
5. Нариси з контрастивної лінгвістики : зб. наук. праць / відп. ред. Ю. О. Жлуктенко. – Київ : Наук. думка, 1979. – 196 с.
6. Порівняльні дослідження з граматики англійської української, російської мов / за ред. Ю. О. Жлуктенка. – Київ : Наук. думка, 1981.
7. Федоренко О. І. Граматики англійської мови. Теоретичний курс : навч. посіб. / О. І. Федоренко, С. М. Сухорольська. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 360 с.
8. Andreichuk N. Contrastive Linguistics. Study manual. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 2015. 343 p.
9. Dezso L. Studies in syntactic typology and contrastive grammar / L. Dezso. – Budapest: [б. в.], 1982.
10. Karamysheva I. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 2008. 300 p.
11. Korunets I.V. Contrastive typology of the English and Ukrainian languages / I.V. Korunets. – Kyiv : Lybidpubl, 1995. – 238 p.
12. Sukhorolska S.M. Methods of Linguistic Analysis / S. M. Sukhorolska, O. I. Fedorenko. – Lviv : Intelekt-Zakhid, 2009. – 347 p.

4. Лексикологія

Мета вивчення дисципліни – ознайомити студентів з головними теоретичними положеннями лексикології сучасної англійської мови у зіставленні з українською (з огляду на специфіку підготовки фахівців, ключові проблеми дисципліни розглядаються в бінарній площині зіставлення англійської мови з українською). Курс формує у студентів бачення мови як єдності мовних рівнів та систем; закладає теоретичні основи розуміння лексичної системи мови, принципів організації форми (словотвір), змісту (семантика) та функціонування (стилістична диференціація) лексичних одиниць англійської та української мов у зіставленні; дає знання теоретичних засад контрастивного аналізу лексики та фразеології (яку включено в курс як додатковий змістовий модуль) англійської та української мов і формує навички та закріплює уміння застосовувати його для розв'язку практичних завдань перекладу. Курс також розвиває вміння оперувати основними поняттями лексикології, кваліфіковано аналізувати лексичне значення слова.

Тематика курсу:

1. Слово в українській та англійській мовах: словотвір та семантична структура.
  - 1.1. Лексикологія як філологічна дисципліна. Завдання, предмет і об'єкт лексикології. Підрозділи лексикологічних студій. Контрастивна лексикологія.
  - 1.2. Поняття словника мови і слова. Слово як основна мовна одиниця. Морфологічна структура слова.
  - 1.3. Словотвір в українській та англійській мовах.
  - 1.4. Семасіологія як галузь мовознавства. Семантична структура слова та її розвиток. Полісемія.
  - 1.5. Питання синонімії, антонімії, омонімії та паронімії. Проблеми перекладу.
2. Слово в українській та англійській мовах: етимологічна структура та стилістична диференціація словникового складу; лексикографічний опис.
  - 2.1. Етимологічна структура словника англійської та української мов.
  - 2.2. Стилiстична диференціація лексики англійської та української мов.
  - 2.3. Мовленнєві варіанти мови. Англійська мова як глобальна мова. Статус та варіанти англійської мови.
  - 2.4. Лексикографія як прикладна лексикологія. Типи словників. Корпусна лексикографія.
3. Фразеологічні одиниці в українській та англійській мовах: структурно-семантичні та граматичні характеристики, походження, класифікація.
  - 3.1. Фразеологічні одиниці англійської та української мов у порівняльному аспекті. Типи фразеологічних одиниць у зіставляваних мовах. Підходи до класифікації. Походження фразеологічних одиниць англійської та української мов.

Рекомендована література:

1. Биховець Н. М. Запозичення серед англійських неологізмів (70-ті роки) / Н. М. Биховець // Мовознавство. – 1988. – №6. – С. 57–63.
2. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов / Л. Г. Верба – Вінниця : Нова книга, 2008. – 246 с.
3. Жлуктенко Ю. О. Аспекти контрастивної лексикології / Ю. О. Жлуктенко // Мовознавство. – 1989. – №6. – С. 3–8.
4. Жлуктенко, Ю. О. Українсько-англійські міжмовні відносини. Українська мова у США і Канаді / Жлуктенко Ю. О. – Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1964. – 168 с.

5. Жлуктенко Ю. О. Українська мова на лінгвістичній карті Канади / Ю. О. Жлуктенко – Київ : Наук. думка, 1990. – 176 с.
6. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія : (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою) / Р. П. Зорівчак – Львів : Вид-во при Львів. ун-ті, 1983. – 175 с.
7. Зацний Ю. А. Шляхи та тенденції розвитку лексико-семантичної системи англійської мови / Ю. А. Зацний – Запоріжжя : ЗДУ, 1992. – 110 с.
8. Квеселевич Д. І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови : навч. посібник / Д. І. Квеселевич, В. П. Сасіна – Вінниця : Нова Книга, 2003. – 127 с.
9. Манакін В. М. Проблеми контрастивної лексикології близькоспоріднених мов / В. М. Манакін // Мовознавство. – 1994. – №1. – С. 50–58.
10. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови / М. І. Мостовий – Харків : Основа, 1993. – 256 с.
11. Нариси з контрастивної лінгвістики / відп. ред. Ю. О. Жлуктенко. – Київ : Наук. думка, 1979. – 195 с.
12. Питання структурної лексикології / відп. ред. : В. С. Перебийніс, М. П. Муравицька. – Київ : Наук. думка, 1970. – 242 с.
13. Потебня О. О. Естетика і поетика слова : збірник / О. О. Потебня. – Київ : Мистецтво, 1985. – 302 с.
14. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / заг. ред. акад. І. К. Білодіда. – Київ : Наук. думка, 1973. – 439 с.
15. Тараненко А. А. Языковая семантика в её динамических аспектах / А. А. Тараненко – Київ: Наук. думка, 1989. – 294 с.
16. Andreichuk N., Babeliuk O. Contrastive lexicology of English and Ukrainian languages: theory and practice : textbook. Kherson : Publ. house “Helvetica”, 2019. 236 p.
17. Banczerjwski I. Some contrastive considerations about semantics in the communicative process / I. Banczerjwski // Papers and Studies in Contrastive Linguistics / ed. by J. Fisiak. – 1973. – Vol.1. – P. 11–31.
18. Baranstev C. English lexicology in practice / C. Baranstev – Kyiv ; Lviv : Radyanska shkola, 1951. – 163 p.
19. Berndt R. A semantically based approach to language description and its potential impact on the teaching of foreign languages / R. Berndt // Papers and Studies in Contrastive Linguistics / ed. by J. Fisiak. – 1973. – Vol.2. – P. 33–64.
20. Contrastive Linguistics and the Language Teacher / ed. by J. Fisiak. – Oxford ; New York ; Toronto a.o. : Pergamon Press, 1981. – 284 p.
21. Nikolenko A. G. English Lexicology. Theory and Practice / A. G. Nikolenko. – Vinnytsya : Nova Knyha, 2007. – 527 p.
22. Soloshenko O. D. Lecture notes on English lexicology / O. D. Soloshenko, Yu. A. Zavorodniev. – Lviv : Yevrosvit, 1998. – 225 p.
23. Weinreich U. Languages in Contact: Findings and Problems / U. Weinreich. – New York, 1953. – 148 p.

5. Основи лексикографії

З огляду на специфіку підготовки фахівців, ключові проблеми дисципліни розглядаються в бінарній площині зіставлення англійської мови з українською. Курс розглядає загальну історію укладання словників у світі (головні напрямки і тенденції), історію лексикографії в Україні, історію англійської лексикографії, типи словників, енциклопедичні та лінгвістичні словники, етимологічні словники, регіональні словники, навчальні словники,

тезауруси та словники синонімів, Перші словники України-Русі, перші англomовні словники, словник С. Джонсона та Н. Бейлі, “Лексикон” П. Беринди, Вебстерські словники, Оксфордський словник, “Словарь української мови” Б. Грінченка, СУМ. Курс розвиває вміння розпізнавати словники за типами; аналізувати словникові статті; порівнювати словникові статті різномовних джерел однієї епохи; порівнювати словникові статті джерел тієї ж мови, але різних епох; порівнювати статті словників, різних за типом; порівнювати статті словників того ж типу, укладених різними авторами.

Тематика курсу:

1. Предмет лексикографії. Зв'язок лексикографії з іншими дисциплінами.
2. Типи словників.
3. Принципи укладання словників.
4. Історичний розвиток лексикографії в англomовному світі та Україні.
5. Словник англійської мови (Dictionary of the English Language) (1755) Семюеля Джонсона.
6. Лексикон Памви Беринди.
7. Тезауруси. Словники синонімів. Тезаурус Роже.
8. Навчальна лексикографія.
9. Етимологічні словники.
10. Фразеологічні словники.
11. Тлумачні словники.
12. Словники англійської мови Вебстера.
13. Оксфордські словники. Новий словник англійської мови на історичних принципах (The New English Dictionary on historical principles).
14. Словарь української мови Бориса Грінченка.
15. Словник української мови в 11 томах. Нове видання СУМу.

Рекомендована література:

1. Бурячок А. А. Функціонально-стилістична оцінка слів у словнику української мови / А. А. Бурячок // Лексикологія і лексикографія. – Київ, 1969. – № 3. – С. 87-95.
2. Головащук С. І. Перекладні словники і принципи їх укладання / С. І. Головащук. – Київ : Наук. думка, 1976.
3. Горещкий П. Й. Історія української лексикографії / П. Й. Горещкий. – Київ : Вид-во АН УРСР, 1963.
4. Дзера О. В. Англійська й українська лексикографія : (коротка теорія та історія) / О. В. Дзера – Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2004. – 170 с.
5. Москаленко А. А. Нарис історії української лексикографії / А. А. Москаленко. – Київ : Радянська шк., 1961.
6. Паламарчук Л. С. Українська радянська лексикографія : питання історії, теорії та практики / Л. С. Паламарчук / відп. ред. І. К. Білодід. – Київ : Наук. думка, 1978.
7. Пилинський М. М. Словник Б. Грінченка : міфи і факти / М. М. Пилинський // Мовознавство. – 1988. – № 5. – С. 25-32.
8. Тараненко О.О. Новий словник української мови: Концепція і принципи укладання словника / О.О. Тараненко. – К.; Кам'янець-Подільський, 1996. – 172 с.
9. Томіленко Л.М. Морфологічний спосіб творення нових іменників-термінів у Словнику української мови в 20 томах / Л.М. Томіленко // Мовознавство. – 2009. - № 2. – С. 69-78.

10. Фаріон І. Словники – лексико-семантичні кодифікатори / І. Фаріон // Фаріон І. Мовна норма : знищення, пошук, віднова : (науково-навчальне видання) : [монографія]. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2009. – С. 107-129.
11. Bailey R. Dictionaries of English: Prospects for the Record of Our Language / R. Bailey. – Ann Arbor : Univ. of Michigan Press, 1987.
12. Borchfield R. Studies in Lexicography / R. Borchfield. – Oxford : Oxford Univ. Press, 1987.
13. Dzera O. Bible Phraseography: Descriptive and Contrastive Approaches. In: Dorota Osuchowska and Lucyna Harmon (eds.) Contents, Use, Usability. Dictionaries from the Perspective of a Translator and a Language Teacher. Berlin: Peter Lang, 2019. P. 15-33.
14. Friend J. H. The Development of American Lexicography 1798-1864 / J. H. Friend. – The Hague : Mouton, 1967.
15. Green J. Chasing the Sun. Dictionary Makers and the Dictionaries They Made / J. Green. – New York : Henry Holt and Co., 1996.
16. Hartmann R. The History of Lexicography R. Hartmann. – Amsterdam and Philadelphia: [б. в.], 1986.
17. Landau S. Dictionaries. The Art and Craft of Lexicography / S. Landau. – New York : Scribner, 2001.
18. Litviniak O. Interpreters and dictionaries. In: Dorota Osuchowska and Lucyna Harmon (eds.) Contents, Use, Usability. Dictionaries from the Perspective of a Translator and a Language Teacher. Berlin: Peter Lang, 2019. P. 75-85.
19. Murrey K. Caught in the Web of Words: James Murrey and the Oxford English dictionary / K. Murrey. – New Haven : Yale Univ. Press, 1977.
20. Reddick A. The Making of Johnson's Dictionary 1746-1773 / A. Reddick. – Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1990.
21. Savchyn V. Dictionary in the totalitarian society: Ukrainian lexicography in the 20th c. In: Dorota Osuchowska and Lucyna Harmon (eds.) Contents, Use, Usability. Dictionaries from the Perspective of a Translator and a Language Teacher. Berlin: Peter Lang, 2019. P. 119-136.
22. Soloshenko O. Lecture Notes on English Lexicology / O. Soloshenko, Yu. Zavorodniev. – Lviv : Ivan Franko Lviv State University, 1998.

6. Соціолінгвістика

Курс розкриває основні поняття соціолінгвістики; лінгвістичний вибір у багатомовних спільнотах; поняття диглосії; поліглосії; зміни коду; варіативність та зміни в мові; варіанти англійської мови в світі; варіанти стандартної англійської мови. Подається порівняльна характеристика двох основних варіантів англійської мови; регіональна варіативність англійської мови США. Розглядаються особливості англійської мови в Канаді, Австралії та Новій Зеландії; соціальна стратифікація англійської мови; походження і функціонування мови піджін; креольської мови. Вивчається поняття норми; прескриптивний та дискриптивний підходи до норми; соціолінгвістична ситуація в Україні; специфіка двомовності в Україні.

Тематика курсу:

1. Статус соціолінгвістики як наукової дисципліни
2. Впливи соціального середовища на мову й мовленнєву поведінку
3. Мовна спільність
4. Основна (домінуюча) й додаткові мови. Мови засвоєні й вивчені
5. Мовний код
6. Мовна ситуація

7. Перемикання і змішування кодів
8. Інтерференція як один з чинників мовних змін та розвитку мови
9. Діалект. Піджин. Креольська мова.
10. Просторіччя, Диглосія. Двомовність. Багатомовність
11. Мовна компетенція
12. Гендерне питання у соціолінгвістиці
13. Напрямки соціолінгвістичних досліджень

Рекомендована література:

1. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики : монографія / Ф. С. Бацевич. – Львів, 2010. – 336 с.
2. Жлуктенко Ю. О. Українсько-англійські міжмовні відносини. Українська мова у США і Канаді / Ю. О. Жлуктенко. – Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1964. – 168 с.
3. Загнітко А. Основи психолінгвістики / А. Загнітко, М. Михальченко. – Донецьк : ДонНУ, 2008. – 234 с.
4. Зацний Ю. А. Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови / Ю. А. Зацний, Т. О. Пахомова. – Запоріжжя : ЗДУ, 2001. – 243 с.
5. Коцюба З. Рефлексія побутової свідомості в різномовному проwerbіальному просторі : (від універсального до національного). – Львів : ДП Видавничий дім "Укрпол", 2010. – 472 с.
6. Мацюк Г. П. До витоків соціолінгвістики: соціологічний напрям у мовознавстві : монографія / Г. П. Мацюк. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. – 212 с.
7. Мацюк Г. П. Прескриптивне мовознавство в Галичині (перша половина ХІХ століття): монографія / Г. П. Мацюк. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 373 с.
8. Мовна політика та мовна ситуація в Україні / за ред. Ю. Бестерс-Дільгер. – Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2010. – 363 с.
9. Русанівський В. М. Мова в системі культурних цінностей / В. М. Русанівський // Мовознавство. – 1987. – № 5.
10. Тищенко К. М. Мовні контакти: свідки формування українців / К. М. Тищенко. – Київ : Аквілон-плюс, 2006. – 416 с.
11. Bourdier P. Language and Symbolic Power. – Harvard Univ. Press, 1999. – 320 p.
12. Contemporary Linguistics / ed. W.O'Grady, M. Dobrovolsky, M. Aronoff. – NY : St. Martin's Press, 1993. – 620 p.
13. Coupland N. Sociolinguistics: A Reader and Coursebook / N. Coupland, A. Jaworski. – New York, 1997. – 505 p.
14. Edwards J. Language, Society and Identity / J. Edwards. – NY ; Oxford : Basil Blackwell – André Deutsch, 1985. – 245 p.
15. Holmes J. An Introduction to Sociolinguistics / J. Holmes. – London.: Longman, 1997. – 412 p.
16. Multilingualism in the British Isles. The older mother tongue in Europe / ed. by S. Alladina and V. Edwards. – London ; New York : Longman. – 287 p.
17. Shevelov Y. G. The Ukrainian Language in the First Half of the Twentieth Century (1900 – 1941) / Y. G. Shevelov. – Cambridge, Mass.; Distributed by Harvard University Press for the Harvard Ukrainian Research Institute, 1989. – 242 p.
18. Shores David L. Contemporary English (Change and Variation) / David L. Shores. – Philadelphia : J. B. Lippincott Company, 1972. – 380 p.

19. Sociolinguistics and Language Teaching / ed. by S. L. McKay, N. H. Hornberger. – Cambridge, UK ; NY : CUP, 1996. – 484 p.
20. Telfer G. Dictionary of Canadianisms: How to speak Canadian, eh! / G. Telfer. – S. I. : Folklore, 2009. – 352 p.
21. Thomason S. G. Language contact / S. G. Thomason. – Edinburgh: Edinburgh Univ. Press, 2001. – 312 p.

7. Країнознавство

Мета курсу – створити передумови для успішної міжкультурної комунікації, сприйняття, розуміння та правильного тлумачення певних культурних зразків, норм, що заковдані у відповідних англійських спільнотах. Результатом вивчення курсу з лінгвокраїнознавства повинно стати розуміння реалій сьогодення, вміння адекватно сприймати ментальність народів, мова яких вивчається, їх систему цінностей, особливості пізнання сучасного світу, його минулого та майбутнього; вміння використовувати знання фактичних даних про країни, що вивчаються, для аргументації власної думки, знання принципів ведення міжкультурного діалогу; вміння адекватно реагувати в процесі міжкультурного спілкування.

Студент повинен знати особливості історичного розвитку Великобританії і США; складові частини Великобританії як держави; специфіку Шотландії, Уельсу та Північної Ірландії як складових Великобританії.

Тематика курсу:

1. Тенденції розвитку англійської мови крізь призму творчості діячів літератури різних епох.
2. Великобританія: релігія і політика – історичні перехрестя.
3. Англія: свята, традиції, символи.
4. Шотландія і шотландці: культура, традиції, символи. Клани. Тартан.
5. Особливості шотландської гельської мови.
6. Валлійська мова (Сумгаег): історія і статус.
7. Уельс: свята, фестивалі, традиції і символи.
8. Ірландська гельська мова: фонологічні особливості.
9. Північна Ірландія: свята, традиції символи.
10. Найстаріші університети Об'єднаного королівства.
11. Об'єднане королівство: державний устрій; парламент; законодавча, виконавча і судова влада; політичні партії.
12. Національні символи США. Фізична географія. Демографічні показники. Внутрішня міграція.
13. Особливості штатів. Індивідуалізм та принцип добровільності. Мобільність нації.
14. Колоніальна ера. Рабовласництво та Громадянська війна. США під час I / II Світових Воєн.
15. Державний устрій. Конституція. Конгрес США.
16. США: законодавча, виконавча і судова влада.
17. Урбанізація, субурбанізація США. Економіка країни.
18. США: система освіти.
19. Спорт, медіа. Роль жінки крізь призму історії.
20. Американські вірування та цінності. Релігія.
21. Культура Сполучених Штатів Америки: кінематограф, музика, мистецтво, соціальні звички, фольклор.

Рекомендована література:

1. Гапонів А. Б. Лінгвокраїнознавство. Англомовні країни / А. Б. Гапонів, М. О. Возна. – Вінниця : Нова книга, 2005. – 464 с.
2. Дубенко О. Ю. Spotlight on the USA / О.Ю. Дубенко. – Київ : Правда Ярославичів, 1998. – 280 с.
3. Козлова Т.О. The Anglophone World Today : навч. посіб. з лінгвокраїнознавства / Т.О. Козлова. – Запоріжжя : ЗДУ, 2003. – 57 с.
4. Appleby J., Brinkley A. The American Journey / J. Appleby, A. Brinkley. – NY, 2002. – 997p.
5. An outline of American Economy. – [Б. м.] : United States Information Agency, 1992. – 212 p.
6. An outline of American Government. – [Б. м.] : United States Information Agency, 1990. – 124 p.
7. An outline of American History. – [Б. м.] : United States Information Agency, 1994. – 407 p.
8. An outline of American literature. - [Б. м.] : United States Information Agency, 1994. – 125 p.
9. Bell J. The history of England / J. Bell. - St.-Pet.: Piter, 1995. – 219 pp.
10. Berry J. M. The challenge of democracy government in America / J. M. Berry, K. Janda, J. Goldman. – Boston : Houghton Mifflin Compnay, 1992. – 759 p., A-96.
11. Briggs A. A social history of England / A. Briggs. – London : Penguin Books, 1987. – 432 p.
12. Brinkley A. American History: a survey / A. Brinkley. – NY, 2007. – 940p.
13. British phrasebook. – London : lonely Planet Publ., 1999. – 300 p.
14. Bromhead P. Life in modern Britain / P. Bromhead. – Harlow ; Essex : Longman, 1992. – 198 p.
15. Democracy is a discussion. A handbook / ed. by S.Myers. – New London : Connecticut College publ., 1998.– 67 p.
16. Farrel M. British Life and Institutions / M. Farrel. – [Б. м.], Chancerel, 2000. – 143 p.
17. Getis A. The United States and Canada. The Land and the People / A. Getis. – Boston, 2001. – 433p.
18. Great Britain and Ireland: a Phaidon Cultural Guide / ed. by F.N. Mehling. – Oxford : Phaidon Press, 1986.–638 p.
19. Harrington K. L. America Past and Present / K. L. Harrington. – Boston : Heinle & Heinle publ., 1993. – Vol.1: The exploration of a continent. – 221 p.
20. Harrington K. L. America Past and Present / K. L. Harrington. – Boston : Heinle & Heinle publ., 1993. – Vol.2: The challenge of new frontiers. – 220 p.
21. Khimunina T. Customs, traditions and festivals of Great Britain / T. Khimunina, N. Konon, I. Walshe. – Leningrad : Prosveshcheniye, 1975. – 296 pp.
22. McDowall D. An illustrated history of Britain / D. McDowall. – Harlow: Longman, 1997. – 188p.
23. Portrait of the USA / ed. by G.Clack, R.Targonski e.a. – United States Information Agency, 1997. – 96 p.
24. Timanovskaya N. English-Speaking Countries / N. Timanovskaya. – Тула : Автограф, 1998. – 382с.
25. The visitor's guide to Britain / ed.with an Introduction by E.Wright. – London : Grange Books, 1987. –264 pp.

8. Історія художнього перекладу

Історія перекладу розглядається як розділ сучасного перекладознавства. Курс вивчає переклад у стародавньому світі; переклад у Середні віки та в епоху Відродження; переклад доби Романтизму та постромантизму; реалізм у перекладі; суперництво двох основних тенденцій в історії перекладу; особливості англومовних перекладів українського фольклору та літератури; основні аспекти художнього перекладу в Україні в XIX та XX ст.; специфіку діяльності українських перекладачів у XIX і XX ст.; особливості перекладу в сучасній Україні.

Тематика курсу:

1. Перекладна література в Україні: загальний нарис.
2. Художній переклад як націєтворчий чинник в Україні.
3. Діяльність українських перекладачів у XIX ст.
4. Іван Франко як перекладач та перекладознавець.
5. Українські перекладачі XX ст.
6. Григорій Кочур як перекладач та перекладознавець.
7. Микола Лукаш як перекладач.
8. Вільям Шекспір в Україні.
9. Сонети Шекспіра в українських перекладах.
10. Найважливіші питання англومовної шевченкіани: переклади.
11. Найважливіші питання англومовної шевченкіани: дослідження.
12. Творча діяльність Віри Річ.
13. Професор Ю.О. Жлуктенко як перекладач.
14. Джон Вір та його внесок в англومовну шевченкіану.
15. Переклади в сучасній Україні.
16. Йосип Кобів як перекладач.
17. Перший українознавець у Великобританії.
18. Діяльність Андрія Содомори.
19. Пантелеймон Куліш як перекладач.
20. Діяльність Ірини Стешенко.
21. Діяльність Миколи Зерова.
22. Переклади Біблії та їхній внесок у теорію та практику художнього перекладу.
23. Перекладачі Біблії.

Рекомендована література:

1. Бриська О. Микола Зеров як критик та теоретик перекладу : автореф. дис ... канд. філолог. наук : [спец] 10.02.16. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : [б.в.], 2018. 20 с.
2. Василик А. Стратегія М. Рудницького в контексті українського художнього перекладу XX ст.: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2012. 20 с.
3. Висоцька Н. Шекспірове слово в Козацькому краю / Н. Висоцька // Слово і Час. – 2009. – № 7. – С. 120-121.
4. Грабовецька О. С. Епітетна конструкція у художньому перекладі : (на матеріалі української та англійської мов) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.16 «Перекладознавство» / Грабовецька Ольга Сергіївна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2003. – 22 с.
5. Гриців Н. Василь Мисик: Різногранний діамант українського художнього перекладу. Монографія. Вінниця: Нова Книга, 2017. 291 с.

6. Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку: матеріали Всеукр. наук. конфер. (Львів, 14-15 жовт. 2005 р.). – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 296 с.
7. Григорій Кочур : біобібліогр. покажч.: У 2 ч. Ч. 1 / уклад. : Г. Домбровська, З. Домбровська ; наук. ред., авт. передм. Р. Зорівчак; редкол.: Б. Якимович (голова) [та ін.]. – 2-е вид., доопрац. і допов. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – 264 с.: іл., портр. – (Українська біобібліографія. Нова серія ; Чис. 21, ч. 1).
8. Дзера О. Біблійна інтертекстуальність і переклад: англо-український контекст: монографія. Львів: Вид-во Львів. ун-ту ім. І. Франка, 2017. 490 с.
9. Дзера О. Роксолана Зорівчак і Віра Річ: перехресні стежки. *Іноземна філологія Укр. наук. зб.* Львів: Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2020. Вип. 133. С. 16-23.
10. Зіневич Л. М. М. Гоголь в інтерпретації М. Зерова: наступність перекладацької традиції / Л. М. Зіневич // Мова і культура. – 2009. – т. VII (119), Вип. 11. – С. 303-309.
11. Зорівчак Р. З історії українського художнього перекладу: Іван Світличний у спогадах Леоніди Павлівни Світличної / Р. Зорівчак // *Іноземна філологія.* – Львів, 2004. – Вип. 113. – С. 244–245.
12. Зорівчак Р. П. „Як плив – так і плистиму...” : Андрій Содомора як історик і теоретик українського художнього перекладу / Р. П. Зорівчак // *Дзвін.* – 2009. – Чис. 11-12. – С. 143-147. – Бібліогр. : с. 147.
13. Зорівчак Р. П. В далекому Альбіоні – з Україною в серці : [про Віктора Леонтійовича Свободу] / Р. П. Зорівчак // *Ятрань.* – 2005. – № 5. – С. 57–65.
14. Зорівчак Р. П. Григорій Кочур як дослідник і популяризатор творчості Миколи Зерова / Р. П. Зорівчак // *Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць / редкол.: О. І. Чередниченко, А. Д. Белова, В. І. Карабан [та ін.].* – Київ : Вид.-полігр. центр “Київ. ун-т”, 2004. – Вип. 15. – С. 10–15.
15. Зорівчак Р. П. Дивосвіт Григорія Кочура : роздуми над книгою “Григорій Кочур і український переклад” (Київ ; Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2004) / Р. П. Зорівчак // *Літературна Україна.* – 2005. – 3 берез.
16. Зорівчак Р. П. Життя віддане художньому слову України : до сторіччя від дня народження Григорія Кочура / Р. П. Зорівчак // *Дивослово.* – 2008. – № 11. – С. 59–63.
17. Зорівчак Р. П. З історії українського художнього перекладу : Іван Світличний у спогадах Леоніди Павлівни Світличної / Р. П. Зорівчак // *Іноземна філологія.* – Львів, 2004. – Вип. 113. – С. 244–245.
18. Зорівчак Р. П. Зачарована магією художнього слова України / Р. П. Зорівчак // *Дзвін.* – 2010. – Чис. 3-4. – С. 119–123.
19. Зорівчак Р. П. Зеровіана Григорія Кочура / Р. П. Зорівчак // *Дзвін.* – 2005. – № 5/6. – С. 133–136.
20. Зорівчак Р. П. Його серця струм : [про науковий доробок британського українця В. Л. Свободи] / Р. П. Зорівчак // *Літературна Україна.* – 2007. – 27 груд.
21. Зорівчак Р. П. Класик українського перекладознавства : (до 75-річчя професора Віктора Вікторовича Коптілова) / Р. П. Зорівчак // *Studia Germanica et Romanica : Іноземні мови. Зарубіжна література. Методика викладання : наук. журнал / редкол.: В. Д. Каліущенко (голов. ред.) [та ін.].* – Донецьк : ДонНУ, 2006. – Т. 3, № 1(7). – С. 167–171.
22. Зорівчак Р. П. Кочурознавство початку ХХІ віку : (до сторіччя від дня народження Майстра [Григорія Кочура]) / Р. П. Зорівчак // *Ідентичність і пам'ять у пострадянській Україні : монографія = Identity and Memory in Post-Soviet Ukraine : monograph / відп. ред. М. Антонович.* – Київ : Дух і літера, 2009. – С. 265–278. – Розділ 4. Творчий доробок Григорія Кочура: погляди з ХХІ ст. : до 100-ліття від дня народження. – Резюме англ. – Прим.: с. 275–277
23. Зорівчак Р. П. Кочурознавство: джерела й перспективи / Р. П. Зорівчак // *Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку : матеріали Всеукр. наук. конф. (Львів, 14–15 жовт. 2005 р.) / редкол.: Р. Зорівчак (голова) [та ін.].* – Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 22–33.

24. Зорівчак Р. П. Михайло Рудницький як перекладач Шекспірового “Гамлета” / Р. П. Зорівчак // Народна воля. – 2004. – 2 груд. (Чис. 46) ; 9 груд. (Чис. 47) ; 16 груд. (Чис. 48) ; 23 груд. (Чис. 49) ; 30 груд. (Чис. 50).
25. Зорівчак Р. П. На сторожі Отчого Слова : до 95-річчя від дня народження Григорія Порфировича Кочура (17 листопада 1908 – 15 грудня 1994) / Р. П. Зорівчак // Іноземна філологія. – Львів, 2004. – Вип. 113. – С. 232–234.
26. Зорівчак Р. П. Переклад як націєтворчий чинник в історично-культурологічній концепції Івана Франка / Р. П. Зорівчак // Записки НТШ / редкол.: І. Вакарчук, І. Денисюк, ... Р. Зорівчак [та ін.]. – Львів, 2005. – Т. 250 : Праці Філологічної секції / ред. тому О. Купчинський. – С. 497–517.
27. Зорівчак Р. П. Перекладна література для дітей як чинник формування особистості / Р. П. Зорівчак // Іноземна філологія. – Львів, 2007. – Вип. 119 (2). – С. 3–8. – Рез. англ. – Бібліогр. : с. 8.
28. Зорівчак Р. П. Політико-культурологічна концепція Івана Франка: переклад в Україні як націєтворчий чинник / Р. П. Зорівчак // Іван Франко: дух, наука, думка, воля : матеріали Міжнар. наук. конгресу, присвяч. 150-річчю від дня народження Івана Франка (Львів, 27 верес. – 1 жовт. 2006 р.) / М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка ; [відп. ред. І. Вакарчук ; редкол.: Б. Бунчук, І. Гунчик, Р. Зорівчак та ін.]. – Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – Т. 1. – С. 1010–1025. – Бібліогр.: с. 1024-1025. – Проблеми перекладознавства ; *Literatura ukraińska XIX i XX wieku w kontekście europejskim* = Українська література XIX-XX століть у європейському контексті / pod redakcją L. Siryk = під ред. Л. Сірик. – Lublin: Wyd-wo UMCS, 2008. – S. 29–39.
29. Зорівчак Р. П. Рецепція творчості Лесі Українки англійськими літературами / Р. П. Зорівчак // Дивослово. – 1995. – № 2. – С. 26–30.
30. Зорівчак Р. П. Творчий подвиг Ірини Стешенко : до 110-річчя від дня народження / Р. П. Зорівчак // Дивослово. – 2008. – № 7. – С. 50–53.
31. Зорівчак Р. П. Творчість Лесі Українки в англійському світі / Р. П. Зорівчак // Леся Українка і сучасність : зб. наук. праць / [упоряд. Н. Стащенко ; редкол.: М. Жулинський та ін.] ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук.-дослід. ін-т Лесі Українки, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – Луцьк : Ред.-вид. відділ “Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – Т. 4, кн. 2. – С. 48–62.
32. Зорівчак Р. П. У духовно-культурному полі Григорія Кочура – теоретика й історика українського перекладу / Р. П. Зорівчак // Кочур Г. Література та переклад. Дослідження. Рецензії. Літературні портрети. Інтерв'ю : у 2 т. / Г. Кочур ; упоряд.: А. Кочур, М. Кочур. – Київ : Смолоскип, 2008. – Т. 1. – С. 11–63. – Бібліогр.: с. 59–63. – (Т. 1).
33. Зорівчак Р. П. У духовно-культурному полі Григорія Кочура / Р. П. Зорівчак // Григорій Кочур : біобібліогр. покажч. : у 2 ч. / уклад.: Г. Домбровська, З. Домбровська ; наук. ред., авт. передм. Р. Зорівчак ; редкол.: Б. Якимович (голова) [та ін.]. – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – Ч. 1. – С. 5–59. – (Українська біобібліографія. Нова серія ; чис. 21, ч. 1).
34. Зорівчак Р. П. Україністика в науково-творчій спадщині професора Юрія Олексійовича Жлуктенка / Р. П. Зорівчак // Мови, культури і переклад у добу глобалізації : наук. конф., присвяч. пам'яті професора Юрія Жлуктенка : (до 90-річчя від дня народження) [20–21 верес. 2005 р.] : програма і резюме доповідей. – Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2005. – С. 4.
35. Зорівчак Р. П. Україністика у педагогічній та науковій діяльності професора Юрія Олексійовича Жлуктенка / Р. П. Зорівчак // Людина. Комп'ютер. Комунікація : зб. наук. праць / [за ред. Ф. С. Бацевича]. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2010. – С. 17–23. – Бібліогр.: с. 23.
36. Зорівчак Р. П. Українське слово в англійському світі достойно репрезентувала англійка за національністю Віра Річ / Р. П. Зорівчак // Українська літературна газета. – 2010. – 20 серп. – С. 12–13.
37. Зорівчак Р. П. Український художній переклад як націєтворчий чинник / Р. П. Зорівчак // Вісн. Львів. ун-ту. Серія : Іноземні мови. – Львів, 2005. – Вип. 12. – С. 8–23.

38. Зорівчак Р. П. Шевченкове слово на американському континенті / Р. П. Зорівчак // Борітеся – поборете! : пропам'ятна книжка з нагоди відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в Сиракузах = Battle on – and Win Your Battle! : commemorative book of the Taras Shevchenko monument unveiling in Syracuse / ред. і упоряд. М. Дупляк. – Сиракузи, Н. Й., 2010 : Комітет будови пам'ятника Т. Шевченкові. – С. 162–168. – Передрук : «Народна воля», 1997. – 6 берез. (Чис. 10.) ; 13 берез. (Чис. 11) ; 20 берез. (Чис. 12) ; 3 квіт. (Чис. 14).
39. Зорівчак Р. П. Шевченкознавство в англomовному світі / Р. П. Зорівчак // Борітеся – поборете! : пропам'ятна книжка з нагоди відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в Сиракузах = Battle on – and Win Your Battle! : commemorative book of the Taras Shevchenko monument unveiling in Syracuse / ред. і упоряд. М. Дупляк. – Сиракузи, Н. Й., 2010 : Комітет будови пам'ятника Т. Шевченкові. – С. 172–178. – Бібліогр.: с. 177–178. – Передрук : «Народна воля», 1995. – 16 лют. (Чис. 7) ; 23 лют. (Чис. 8) ; 2 берез. (Чис. 9) ; 9 берез. (Чис. 9).
40. Зорівчак Р. П. Шекспірів “Гамлет”: перший український повний переклад – 1873 / Р. П. Зорівчак // Мови та культури в новій Європі : зб. доп. на Міжнар. наук. читаннях, присвяч. 70-річчю від дня народження члена-кореспондента НАН України, доктора філологічних наук, професора Ніни Федорівни Клименко. – Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2009. – С. 344-350. – Бібліогр.: с. 350.
41. Зорівчак Р. П. Шекспірів “Гамлет” у перекладі Михайла Рудницького / Р. П. Зорівчак // Іноземна філологія. – Львів, 2005. – Вип. 115. – С. 154-164. – [Розділ]. Перекладознавство. Контрастивна лінгвістика. – Рез. англ. – Бібліогр.: с. 163.
42. Зорівчак Р. П. Шлях до Пророка : Шевченкове слово в англomовному світі / Р. П. Зорівчак // Літературна Україна. – 2006. – 9 берез.
43. Івасюк О. Творець сучасного українського перекладознавства (Світлій пам'яті професора В. В. Коптілова присвячено) / О. Івасюк, О. Огуй // Всесвіт. – 2010. – № 7-8. – С. 240-248.
44. Івасюта О. Б. Проблема символу та його інтерпретації / Л. Б. Івасюта // Нова філологія. – 2009. – № 35. – С. 310-317.
45. Канова Г. Відкриваючи Роберта Сауті / Г. Канова // Всесвіт. – 2010. – № 7-8. – С. 230-235.
46. Кодак М. Іван Франко versus Вільям Шекспір або «І зоря до зорі промовляла» / М. Кодак // Слово і Час. – 2009. – № 8. – С. 73-83.
47. Коломієць Л. Український художній переклад та перекладачі 1920-30-х років. Вінниця: Нова Книга, 2015. 360 с.
48. Косів Г. Віра Річ. Творчий портрет перекладача. – Львів: Піраміда, 2011. – 264 с.
49. Косів Г. Подвиг в ім'я України / Г. Косів // Літературна Україна. – 2010. – № 2 – С. 2.
50. Костецький І. Вибрана бібліографія / І. Костецький // Кур'єр Кривбасу. – 2009. - № 232-233. - С. 248-280.
51. Коцюбинська М. Тихий стоїцизм Г. Кочура / М. Коцюбинська // Слово і Час. – 2009. – № 6. – С. 68-75.
52. Крупенко О. З когорти перекладачів-шістдесятників / О. Крупенко // Всесвіт. – 2009. – № 5-6. – С. 174-178.
53. Лімборський І. «Наш Шекспір», або доля шедеврів світового письменства за доби глобалізації / І. Лімборський // Всесвіт. – 2010. – № 9-10. – С. 247-252.
54. Літерат М. «Жовтий князь» німецькою / М. Літерат // Літературна Україна. – 2010. – № 1. – С. 2
55. Микола Лукаш: біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин; наук. ред. Р. Зорівчак; ред.-бібліогр. Г. Домбровська; редкол.: Б. Якимович (голова) [та ін.]. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 356 с.: іл., портр. – (Українська біобібліографія. Нова серія; Чис. 10).
56. Онуфрієнко Г. С. Художній переклад як чинник міжкультурної комунікації / Г. С. Онуфрієнко, Н. О. Кузнєцова // Мова і культура. – 2009. – т. IV (116), Вип. 11. – С. 312-316.
57. Паламарчук Д. Х. Відгук на переклади І. Костецького / Д. Х. Паламарчук // Кур'єр Кривбасу. – 2009. – № 230-231. – С. 161-163
58. Попович Є. Це ім'я мене зачарувало – поліглот, та ще й блискучий переклад / Є. Попович // Всесвіт. – 2009. – № 3-4. – С. 198-204.

59. Радчук О. Опір оригіналу і метод тлумача: «Джон Андерсон» Р. Бернза в перекладах П. Грабовського, В. Мисика і М. Лукаша / О. Радчук // Всесвіт. – 2010. – № 1-2. – С. 213-218.
60. Рудницькі Н. Проза і поезія в «Кентенберійських оповідях» Дж. Чосера і релевантність їх співвідношення для перекладу / Н. Рудницька // Новітня філологія. – № 14 (34). – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – С. 147-152.
61. Савчин В. Плекав він слово, наче сад : (до 85-річчя з дня народження Миколи Лукаша) / В. Савчин // Слово Просвіти. – 2004. – 23 – 29 груд. – С. 10.
62. Савчин В. Р. До перекладацької стратегії Миколи Лукаша / В. Р. Савчин // Мовні і концептуальні картини світу: зб. наук. праць / КНУ імені Тараса Шевченка. – Київ: ВПЦ “Київський університет”, 2004. – Вип. 15. – С. 77-81.
63. Ситар Р. А. Порівняння як проблема перекладу : (на матеріалі оригіналу епічної поеми “Слово о полку Ігоревім” та його англомовних перекладах) / Р. А. Ситар // Науковий вісник Чернівецького університету імені Ю. Федьковича (серія “Германська філологія”). – Чернівці. – 2001. – вип. 115. – С.149 – 158.
64. Ситар Р. А. Словесні образи епічних поем “Слово о полку Ігоревім” та “Беовульф” (спроба зіставного аналізу) / Р. А. Ситар // Матеріали Всеукраїнської наукової конференції : Семантика, Синтактика, Прагматика мовленнєвої діяльності. – Львів, 1999. - С. 384 – 390.
65. Сікач Л. М. Національно-культурний компонент – майстерність перекладу / Л. М. Сікач // Мова і культура. – 2009. – т. 6 (118), Вип. 11. – С. 231-235.
66. Содомора А. Від серця до серця. На шляху до історії українського перекладу / А. Содомора // Літературна Україна. – 2010. – Вип. 4. – С. 5.
67. Стембковська Г. День смерті пані день: Американська поезія 1950-1960-х рр. у перекладах Ю. Андруховича / Г. Стембковська // Слово і Час. – 2009. - № 4. – С. 109-110.
68. Стріха М. Деяко про пастки для публікаторів. Григорій Кочур як рецензент перекладів Ігоря Костецького / М. Стріха // Кур’єр Кривбасу. – 2009. – № 234-235. – С. 230-233.
69. Стріха Максим Пісня про Роланда: випробування силабікою / Максим Стріха // Всесвіт. – 2009. – № 5-6. – С. 180-183.
70. Стріха М. Український переклад і перекладачі: між літературою і націєтворенням. - Київ: Дух і Літера, 2020.
69. Творчість Григорія Кочура у контексті української культури ХХІ віку: до 100-річчя від дня народження Майстра : матеріали ІV Міжнар. наук. конфер. (Львів, 15-17 листопада 2008 р.). – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – 328 с.
70. Тебешевська О. Присутність майстра / О. Тебешевська // Всесвіт. – 2009. – № 5-6. – С. 183-185.
71. Трубайчук О. Ушанували перекладача віртуоза / О. Трубайчук // Літературна Україна. – 2010. – № 39 – С. 5.
72. Чередниченко О. Перекладацький доробок Григорія Кочура / О.Чередниченко // Всесвіт. – 2009. – № 5-6. – С. 185-190.
73. Шмігер Т. В. Проблеми вивчення перекладацької спадщини професора Володимира Державина / Т. В. Шмігер // Науковий вісник Херсонського державного університету. Лінгвістика. – Херсон : ХГУ, 2009. – № 9. – С. 369-399.

10. Теорія перекладу

Мета курсу "Теорія перекладу" – закласти у студентів основи фахової теоретико-перекладознавчої підготовки: *ознайомити* з основними теоретичними проблемами та методологічними засадами перекладознавчих студій, *окреслити* міждисциплінарний зв'язок перекладознавства з загальною і контрастивною лінгвістикою, семіотикою, когнітивною лінгвістикою, теорією літератури та порівняльним літературознавством, культурологією та соціологією, *дати* загальні відомості про перекладознавчі школи, напрями і парадигми, *допомогти* засвоїти перекладознавчу термінологію, *здійснити* огляд актуальних теоретичних проблем у сучасному перекладознавстві, *виробити* навички перекладу різножанрових текстів та вміння здійснювати перекладознавчий аналіз перекладних творів.

Курс формує знання студентів про роль перекладу у сучасному світі, загальну та спеціальні теорії перекладу, історію, критику та дидактику перекладу, поняття перекладацької еквівалентності та адекватності перекладу, основні типи перекладу залежно від типу та функцій тексту, лексико-граматичні та стилістичні труднощі перекладу, основні випадки розходжень між структурою англійської та української мови.

Курс покликаний навчити вмінню виокремлювати одиниці перекладу в тексті і адекватно відображати їх мовою перекладу, розвинути відповідальне ставлення до перекладацької роботи з огляду на автора тексту оригіналу і читача тексту перекладу.

Тематика курсу:

1. Перекладознавство як міждисциплінарна галузь знань. Зв'язок з іншими дисциплінами.
2. Періодизація літератури з теорії, практики та історії перекладу.
3. Основні підходи до процесу перекладу у різні періоди історичного розвитку.
4. Функції перекладу.
5. Ключові поняття перекладознавства: еквівалентність, одиниця перекладу, інваріант, перекладацька норма.
6. Множинність перекладів.
7. Особистість перекладача. Вимоги до перекладача (усного/письмового). Перекладацька компетентність.
8. Граматичні проблеми перекладу. Граматичні трансформації.
9. Структурно-конотативна реалія в англо-українському бінарному зіставленні.
10. Лексичні проблеми перекладу: основні види семантичної відповідності, лексичні трансформації, шляхи відтворення безеквівалентної лексики, переклад неологізмів.
11. Реалія як проблема перекладу. Основні методи відтворення функцій реалії у засобах мови цільової мови.
12. Словесний образ як проблема перекладу.
13. Прагматичні проблеми перекладу. Роль пресупозиції та імплікатури в процесі перекладу. «Відкритий» (*overt*) і «прихований» (*covert*) переклад.
14. Дослідження усного перекладу як окрема галузь перекладознавства.
15. Теорія релевантності та переклад.
16. Застосування когнітивної лінгвістики у перекладі.
17. Соціологія перекладу: поняття капіталу і габітусу. Типи соціології перекладу.
18. Семіотичні підходи до перекладу.
19. Застосування етнолінгвістики у перекладі.
20. Теорія полісистеми і вивчення перекладної літератури. Скопос.
21. Застосування корпусної лінгвістики у вивченні перекладу.
22. Постколоніальна теорія перекладу.
23. Розвиток перекладознавчого аналізу в Україні.
24. Застосування теорії деконструкції у вивченні перекладу.
25. Цензура та ідеологія у перекладі.
26. Застосування дискурсознавства у вивченні перекладу.
27. Дидактика перекладу як галузь перекладознавства. Внесок О. Фінкеля і В. Коптілова.

Рекомендована література:

Основна література

1. Грабовецька О.С. Практикум з лінгвостилістичного та перекладознавчого аналізу (на матеріалах п'єси Оскара Вайлда „The Importance of Being Earnest” та її українського перекладу): Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділів факультетів іноземних мов. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 163 с.

2. Демецька В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі проблеми. Монографія. Херсон: МЧП «Норд», 2006. 378 с.
3. Дзера О. Соціокультурні та лінгвокогнітивні виміри біблійного інтертексту в просторі сучасного перекладознавства. Дис ... доктора філол. наук. Спеціальність 10.02.16 – перекладознавство. Львів, 2019. 567 с.
4. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (На матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою). – Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1983. – 175 с.
5. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози). – Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. – 216 с.
6. Кальниченко О.А., Полякова Ю.Ю. Українська перекладознавча думка 1920-х – початку 1930-х років: Хрестоматія вибраних праць з перекладознавства до курсу «Історія перекладу» для студентів, що навчаються за спеціальністю «Переклад» / Укладачі Черноватий Л., Карабан В. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 504 с.
7. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 564 с.
8. Коломієць Л. В. Концептуально-методологічні засади сучасного українського поетичного перекладу (на матеріалі перекладів з англійської, ірландської, та американської поезії) / Л. В. Коломієць. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2004. – 522 с.
9. Коломієць Л. В. Перекладознавчі семінари: актуальні теоретичні концепції та моделі аналізу поетичного перекладу: [навчальний посібник для студ. вищих навч. закладів] / Л. В. Коломієць. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. – 527 с.
10. Комиссаров В.Н. Теория перевода (Лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и факульт. иностр. яз. – М.: Высшая шк., 1990. – 253 с.
11. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навч. посіб./ В.В. Коптілов. – К.: Юніверс, 2002. – 280 с.
12. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 512 с.
13. Кочур, Григорій. Література та переклад: Дослідження, рецензії, літературні портрети, інтерв'ю, в 2 томах / Г. П. Кочур. – К.: Смолоскип, 2008.
14. Лановик М. Теорія відносності художнього перекладу. Літературознавчі проєкції. Тернопіль, 2006. 469 с.
15. [Текст]: Навчальний посібник / За редакцією А. Є. Нямцу. Чернівці : Рута, 2008. 312 с.
16. Ребрій О.В. Сучасні концепції творчості у перекладі: монографія. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.
17. Содомора А. Студії одного вірша / А. Содомора. – Львів : Літопис ; Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 363 с.
18. Содомора А. Шевченків садок і Франкове поле. Спроба прочитання / А.О. Содомора. – Львів: Априорі, 2016. – 104 с.
19. Табаковська Е. Когнітивна лінгвістика і поетика перекладу: монографія / пер. С. Тюпа. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2013. 203 с.
20. Чередниченко О. І. Про мову і переклад / О. І. Чередниченко. К. : Либідь, 2007. 247 с.
21. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студ. вищих заклад. освіти за спеціальністю «Переклад» / Л. М. Черноватий. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 376 с.
22. Шмігер Т. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя. Львів: Смолоскип, 2009. 343 с.
23. A History of Modern Translation Knowledge. Sources, Concepts, Effects. Ed. by L. D'hulst, Y Gambier. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publ. Comp, 2018. 475 p.
24. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. London and New York: Routledge, 1992. V. XII. 304 p.
25. Bandia Paul F. Translation as Reparation: Writing and Translating in Postcolonial Africa. – Manchester, UK; Kinderhook (NY), USA: St Jerome, 2008. – 270 p.

26. Bassnet S. Postcolonialism and Translation. *The Oxford Handbook of Postcolonial Studies* / ed. by G. Huggan. Oxford Univ. Press, 2013. 159 p.
27. Bassnet-McGuire S. *Translation Studies / New Accents*. – London and New York: Methuen, 1980. – V. XII. –159 p.
28. Bassnett S. *Constructing Cultures: Essays on Literary Translation* / S. Bassnett, A. Lefevere. – Clevedon; Philadelphia; Toronto; Sydney; Johannesburg: Multilingual Matters, 1998. – xxii, 143 p. – (Topics in translation. 11).
29. Catford J. *A Linguistic Theory of Translation: An Essay in Applied Linguistics*. – London: Oxford Univ. Press, 1965. – viii, 103 p.
30. Chesterman A. Bridge concepts in translation sociology. *Constructing a Sociology of Translation* / ed. by M. Wolf & A. Fukari. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publ. House, 2007. P. 171–183.
31. Dzera O. Feminism and Bible Translation. *Іноземна філологія Укр. наук. зб. Львів: Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2020. С. Вип. 133. С. 106-117.*
32. Genzler E. *Contemporary Translation Theories*. London & New York: Routledge, 1993. 220 p.
33. Holmes J. *Translated Papers on Literary Translation and Translation Studies*. – Amsterdam: Rodopi, 1988. 117 p.
34. House J. *Globalization and Aspects of Translation*. Eds. S. Shiyab, M. Gaddis Rose, J. House & J. Duval. Newcastle: Cambridge Scholars Publications, 2010. 350 p.
35. Inghilleri M. The Sociology of Bourdieu and the Construction of the “Object” in Translation and Interpreting Studies. *The Translator*. 2005. № 11: 2. P. 25–145.
36. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live by*. – Chicago: the Univ. Of Chicago, 1980. – 242 p.
37. *Literary Translator Studies*. Ed. by Kaindl K., Kolb W., Schlager D. Amsterdam: John Benjamins Publ. Company, 2021.
38. Lefevere A. *Translation, Rewriting and the Manipulation of Literary Fame*. London: Routledge, 1992. 176 p.
39. *Moving Boundaries of Translation* / ed. by H. V. Dam, M. N. Brogger, K.K. Zethsen. – London & New York: Routledge, 2019. – 238 p.
40. Munday J. *Introducing Translation Studies. Theories and Applications*. London; New York: Routledge, 2001. 222 p.
41. Neubert A., Shreve G. *Translation as Text*. Kent, Ohio, and London, England: The Kent State Univ. Press, 1992. 169 p.
42. Paloposki O., Koskinen K. Reprocessing texts. The fine line between retranslating and revising. *Across Languages and Cultures*. 11 (1), 2004. P. 29–49.
43. Pokorn N. K. Challenging the traditional axioms: **Translation into a non-mother tongue** / N. K. Pokorn. – Amsterdam : John Benjamins, 2005. – P. xii, 166. – (Benjamins translation library 62.)
44. *Post-colonial translation: theory and practice* / ed. by Susan Bassnett and Harish Trivedi. – London & New York: Routledge, 2002. – 201 p.
45. *Quantitative methods in corpus-based translation studies: A practical guide to descriptive translation research* / ed. by Michael P. Oakes and Meng Ji. – Amsterdam : John Benjamins, 2012. – x, 361 p.
46. Rodríguez Rodríguez B. M. *Literary translation quality assessment* / B. Ma. Rodríguez Rodríguez. – Munich : LINCOM Europa, 2007. – 190 p. – (LINCOM studies in translation 03.)
47. *Routledge Encyclopedia for Translation Studies* / ed. by Mona Baker. – Routledge, 2001.
48. Reiss K. Text Types, Translation Types and Translation Assessment. *Readings in Translation Theory* / ed. by A. Chesterman. Helsinki: Finn Lecture, 1989. P. 105–115.
49. Simon S. *Gender in Translation: Cultural Identity and the Politics of Transmission*. London: Routledge, 1996. 190 p.
50. Snell-Hornby M. *Translation Studies: An integrated Approach*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamin publ., Co, 1988. VIII. 163 p.

51. Sturge K. *Representing Others: Translation, Ethnography and the Museum*. – Manchester, UK; Kinderhook (NY), USA: St. Jerome Publishing, 2007. – [12], 198 p. – (Translation Theories Explored. 11).
52. Tabakowska E. *Cognitive linguistics and poetics of translation*. – Tübingen: Narr, 1993. – 152 p. – (Language in performance; 9).
53. *Testing and assessment in translation and interpreting studies: A call for dialogue between research and practice* / ed. by Claudia V. Angelelli and Holly E. Jacobson. – Amsterdam : John Benjamins, 2009. – vi, 386 p. – (American translators association scholarly monograph series 14.)
54. *The Translation Studies Reader* / ed. by L. Venuti. – 2nd ed. – London ; New York : Routledge, 2000. – 524 p.
55. *Topics in audiovisual translation* / ed. by P. Orero. – Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2004. – xiii, 225 p. – (Benjamins Translation Library, vol. 56).
56. *Translation – theory and practice : a historical reader* / ed. by D. Weissbort & A. Eysteinsson. – Oxford : OUP, 2006. – 649 p.
57. *Translation and cultural change: Studies in history, norms and image-projection* / ed. by E. Hung. – Amsterdam : John Benjamins, 2005. – P. xvi, 195. – (Benjamins translation library 61.)
58. *Translation studies at the interface of disciplines* / ed. by João Ferreira Duarte, Alexandra Assis Rosa, and Teresa Seruya. – Amsterdam : John Benjamins, 2006. – vi, 207 p. – (Benjamins translation library 68.)
59. *Triangulating translation: perspectives in process oriented research* / ed. by F. Alves. – Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2003. – X, 163 p. – (Benjamins Translation Library, vol. 45).
60. Tymoczko M. *Enlarging translation, empowering translators* / M. Tymoczko. – Manchester; Boston: St. Jerome, 2007. – 353 p.
61. *Translation and Power* / ed. by M. Tymoczko, E. Gentzler. Amherst; Boston: Un-ty of Massachusetts Press, 2002. 244 p.
62. Turell, M. T. Textual kidnapping revisited: the case of plagiarism in literary translation. *The International Journal of Speech, Language and the Law*, 11(1), 2007. P. 1–26.
63. Shmiher T. *The Cognitive Foundations of Translation Studies Analysis: Translating the Concept of Grace from the Sermon on Law and Grace of Hilarion of Kyiv* / T. Shmiher // Іноземна філологія. – 2011. – Вип. 123. – С. 185-212.
64. Wilson D., Sperber D. *Relevance Theory. Handbook of Pragmatics* / ed. by L. R. Horn, G. L. Ward. Oxford, 2004. P. 24–290.
65. Wolf M. *Translation activity between culture, society and the individual: towards a sociology of translation*. CTIS Occasional Papers. 2002. № 2. P. 33–43.

Додаткова література

1. Зорівчак Р.П. *Боліти болем слова нашого...* Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2005. 295 с.
2. Жлуктенко Ю.О. (Ред.): *Нариси з контрастивної лінгвістики* / Зб. наук. праць. К.: Наук. думка, 1979. 196 с.
3. Коломієць Л. В. *Концептуально-методологічні засади сучасного українського перекладу*. К.: Вид-во Київ. національного ун-ту ім. Т. Шевченка, 2004. 521 с.
4. Комиссаров В.Н. *Теория перевода (Лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и факульт. иностр. яз. М.: Высшая шк., 1990. 253 с.*
5. Коптілов В.В. *Теорія і практика перекладу: Навч. посіб.* К.: Юніверс, 2002. 280 с.
6. Новикова М. *Міфи та місія* / М. Новикова. – К. : Дух і літера, 2005. – 426 с.
7. *Хай слово мовлене інакше...“: Статті з теорії, критики та історії художнього перекладу* / Упор. В. Коптілов. – К.: Дніпро, 1982

8. Фуко М. Що таке автор? // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. Львів: Літопис, 2002.
9. Bassnett S., Lefevere A. Constructing cultures: essays on literary translation. Clevedon, Philadelphia: Multilingual Matters, 1998. 143 p.
10. Eco U. Experiences in Translation. Toronto: Univ. of Toronto Press, 2001. 135 p.
11. Even-Zohar I. Papers in historical poetics. Tel Aviv: Porter Inst. for Poetics and Semiotics, 1978. 226 pp.
12. Liu J. Habitus of translators as socialized individuals: Bourdieu's Account. Theory and Practice in language Studies. 2012. Vol. 2. № 6. June. P. 1168–1173
13. Snell-Hornby M. Theatre and opera translation [Text] / M. Snell-Hornby // A companion to translation studies: Topics in translation 34 / edited by P. Kuhiwczak and K. Littau [series ed. : S. Bassnett, E. Gertzler]. – Clevedon, Buffalo, Toronto : Multilingual matters Ltd, 2007. – P. 106–119.
14. Stockwell P. Cognitive poetics: an introduction. – London; New York: Routledge, 2002. – 193p.
15. Toury G. Descriptive Translation Studies and Beyond. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1995. – 311 p.
16. Toury G. In search of a theory of translation. - Tel Aviv: The Porter Institute for Poetics and Semiotics, 1980. - 246 pp.
17. Venuti L. The Translation Studies Reader. London; New York: Routledge, 2000. 524 p.
18. Verse translation: A manual for Translation Studies workshops. Переклад вірша: Навчальний посібник для перекладознавчих семінарів / Укл. Комарницька Л.А., Івасюк О.Я. – Чернівці: Рута, 2005. – 190 с.

12. Світова література в українських перекладах

Мета курсу – ознайомити студентів з основними фактами рецепції світової літератури в Україні, передусім, завдяки перекладам, показати, якою мірою перекладні видання сприяли розвиткові української літератури і мови, які стратегії застосовували перекладачі, з якими труднощами вони стикалися, як оцінювали перекладені твори українські перекладознавці та літературознавці.

Курс розглядає основні концепції літературної рецепції; вагомість перекладної літератури для розвитку оригінальної української літератури, зокрема, в підневільних умовах тоталітарного режиму; найвищі досягнення українського художнього перекладу щодо засвоєння шедеврів світової літератури; методи оцінювання перекладів у світлі еволюції перекладницьких принципів; ключові перекладознавчі категорії, за якими можна оцінювати переклад; оцінювання перекладених творів перекладознавчою та літературознавчою критикою; внесок найвидатніших українських перекладачів у засвоєння світової літератури українською.

Тематика курсу:

1. Рецепція перекладної літератури в Україні в світлі теорії полісистеми Г.Тури й І. Івена-Зогара.
Український художній переклад як націєтворчий чинник.
2. Європейська література в Україні в старокіївську епоху.
3. Українська перекладна література першої половини ХІХ ст.
4. Українська перекладна література другої половини ХІХ ст.
5. Діяльність М. Драгоманова і М. Старицького як популяризаторів перекладної літератури в Україні.
6. І. Франко як перекладач і перекладознавець.
7. Внесок неокласиків у розвиток перекладної літератури в Україні.
8. Антична література в Україні. Діяльність Бориса Тена й А. Содомори.

9. В. Шекспір в Україні та на українській сцені.
10. Здобутки української Бернсїани та Байронїани.
11. Англїйські прозаїки в українських перекладах.
12. Німецькомовна література в Україні. "Фауст" Й. В. Гете, поезія Г. Гайне в українських перекладах
13. Роль "Всесвіту" у популяризації світової літератури в Україні.

Рекомендована література:

1. Андрїєнко В. Трагедія Фауста-вченого в оригіналі та перекладі / В. Андрїєнко // Нова філологія. – 2000. – № 1 (9). – С. 144-154.
2. Арват Ф. С. Іван Франко – теоретик перекладу / Ф. С. Арват. – Чернівці : Вид-во Чернівець. держ. ун-ту, 1969. – 38 с.
3. Баглай Й. „Поетика” Арістотеля українською мовою / Й. Баглай // Всесвіт. – 1967. – № 6. – С. 82-84.
4. Бех П. А. Переводи произведений Байрона на Украине / П. А. Бех // Вест. Киев. ун-та. Романо-герм. філологія. – Киев : Выш. шк., 1979. – Вып. 13. – С. 91-93.
5. Ванїна І. Шекспір на українській сцені : нарис / І. Ванїна. – Київ : [б. в.], 1958.
6. Вовк В. Четверть століття : (спомин про Григорія Порфировича Кочура) / В. Вовк // Сучасність. – 1998. – № 11. – С. 135-137.
7. Г. Кочур. Шекспир на Украине / Г. Кочур // Мастерство перевода, 1966. – Москва, 1968. – С. 26 – 59.
8. Габлевич М. Більше вимогливості! / М. Габлевич // Теорія і практика перекладу. – Київ, 1979. – Вип. 1. – С. 92-102.
9. Габлевич М. Два українські „Гамлети” : (деякі зауваги до техніки перекладу) / М. Габлевич // Проблеми літературознавства і художнього перекладу. – Львів, 1997. – С. 225-237.
10. Гавришків Б. М. Безсмертний твір Данїєля Дефо на Україні / Б. М. Гавришків // Всесвіт. – 1960. – № 9.
11. Герасимчук Л. Радості і печалі нашої Байронїани / Л. Герасимчук // Прапор. – 1985. – № 1. – С. 151-160.
12. Григорій Кочур : бібліограф. покажч. / укл. Г. Домбровська, З. Домбровська ; наук. ред. і автор передм. Р. Зорівчак. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 1999. – 256 с.
13. Державін В. [Рецензія] / В. Державін // Критика. – 1928. - № 7. – С. 146-148. – Рец. на: Вибрані твори / Едгар Аллен По ; пер. з англ. М. Йогансена та Б. Ткаченка ; вступ. ст. М. Йогансена. – ДВУ. – 324 с.
14. Державін В. [Рецензія] / В. Державін // Критика. – 1928. – № 8. – С. 159-161. – Рец. на: Твори / Гї де Мопассан ; за ред. С.В. Савченка. Том V. Оповідання ; пер. В. Козловського. [Б. м.] : Книгоспілка, 1928. 352с.
15. Державін В. [Рецензія] / В. Державін // Критика. – 1928. - № 9. – С. 147-150. – Рец. на: Калеваля. Фїнська народня епопея / повн. пер. Є.Тимченка. – Вид. 2-е, випр. – ДВУ, 1928. – 304 с.
16. Державін В. [Рецензія] / В. Державін // Критика. – 1928. - № 9. – 150-152. – Рец. на: Голод. Пан. Вікторія / Кнут Гамсун. – ДВУ, 1928. – 480 с.
17. Дзера О. В. Біблійна інтертекстуальність і переклад: англо-український контекст: монографія. Львів: Вид-во Львів. ун-ту ім. І. Франка, 2017. 490 с.
18. Дзюба І. Чаклун-характерник українського слова / І. Дзюба // Сучасність. – 1998. – № 9. – С. 128-134.

19. Домбровський О. Іван Франко – теоретик перекладу / О. Домбровський // Іван Франко : статті і матеріали. – Львів : Вид-во Львів. держ. ун-ту, 1958. – С. 302-311.
20. Домбровський Ю. Французьке відлуння Григорія Кочура / Ю. Домбровський // Проблеми літературознавства і художнього перекладу. – Львів, 1997. – С. 254-262.
21. Драгоманов М. Українська література, проскрибована російським урядом / М. Драгоманов ; пер. з франц., текстолог. опрацювання та прим. Г. Цвенгроша ; вступ. сл. М. Колесси. – Львів, 2001. – 94 с.
22. Захаркін С. „Євгеній Онєгін” у перекладі Григорія Кочура / С. Захаркін // Київська старовина. – 1999. – № 3. – С. 74-83.
23. Зверева Л. Іван Франко та Л. Українка про Діккенса : до 150-річчя з дня народження Ч. Діккенса / Л. Зверева // Всесвіт. – 1962. – №2. – С. 62-64.
24. Зеров М.К. У справі віршованого перекладу / М. К. Зеров // Всесвіт. – 1988. – № 8. – С. 128-135.
25. Зорівчак Р. З любов'ю до науки та життя / упоряд, вступ. ст і прим. Т.В. Шмігер. – Львів. Вид-во НТШ, 2021. – 220 с.
26. Зорівчак Р. “Всесвітняни” в нашому Університеті : [присвячено зустрічі викладачів та студентів з редакцією журналу “Всесвіт” 11 грудня 2007 р.] / Р. Зорівчак // Каменяр. – 2007. – Груд. (№ 9). – С. 10.
27. Зорівчак Р. Дивосвіт Григорія Кочура: Роздуми над книгою “Григорій Кочур і український переклад” (Київ; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2004) / Р. Зорівчак // Літературна Україна. – 2005. – 3 берез.
28. Зорівчак Р. Він жив за Кодексом честі : у вінок шани Григорія Кочура / Р. Зорівчак // Літературн Україна. – 2007. – 10 трав.
29. Зорівчак Р. Внесок Григорія Кочура до Зеровіани : (до десятої річниці від дня відходу Григорія Кочура у вічність – 15 грудня 1994 р.) / Р. Зорівчак // Народна воля. – 2005. – 26 трав. (Чис. 21); 2 черв. (Чис. 22); 9 черв. (Чис. 23); 16 черв. (Чис. 24).
30. Зорівчак Р. Григорій Кочур як дослідник і популяризатор творчості Миколи Зерова / Р. Зорівчак // Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць / редкол.: О. І. Чередниченко, А. Д. Белова, В. І. Карабан [та ін.]. – Київ : Вид.-полігр. центр “Київ. ун-т”, 2004. – Вип. 15. – С. 10–15.
31. Зорівчак Р. Григорій Кочур як історик українського перекладу: (Цитати) / Р. Зорівчак // Українознавство / за ред. П. П. Кононенка. – 2004. – Чис. 1-2. – С. 323–324. – (Розділ V. Культура).
32. Зорівчак Р. Життя, віддане словесності : у скорботний вінок шани професору Йосипові Устимовичу Кобіву (10.01.1910–22.11.2001) / Р. Зорівчак // Іноземна філологія. – Львів, 2004. – Вип. 113. – С. 3–6.
33. Зорівчак Р. Задля маєстату рідного слова: перекладацька проблематика професора Віктора Коптілова / Р. Зорівчак // Літературна Україна. – 2005. – 21 лип.
34. Зорівчак Р. Зеровіана Григорія Кочура / Р. Зорівчак // Дзвін. – 2005. – № 5/6. – С. 133–136.
35. Зорівчак Р. І ще про переклад як націєтворчий чинник / Р. Зорівчак // Урок української. – 2005. – Чис. 1/2. – С. 52–54. – (Українсько-європейський лексикон).
36. Зорівчак Р. Іван Франко і англійська література / Р. Зорівчак // Народна воля. – 2005. – 25 серп. (Чис. 32).
37. Зорівчак Р. Концепція Івана Франка: переклад як націєтворчий чинник / Р. Зорівчак // Літературний Львів. – 2005. – 27 серп.; Народна воля. – 2005. – 18 серп. (Чис. 31).

38. Зорівчак Р. Кочурознавство: джерела й перспективи / Р. Зорівчак // Григорій Кочур у контексті української культури другої половини ХХ віку : матеріали Всеукр. наук. конф. (Львів, 14–15 жовт. 2005 р.) / редкол.: Р. Зорівчак (голова), О. Чередниченко, О. Волошин [та ін.]. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 22–33.
39. Зорівчак Р. Михайло Рудницький як перекладач Шекспірового “Гамлета” / Р. Зорівчак // Народна воля. – 2004. – 2 груд. (Чис. 46); 9 груд. (Чис. 47); 16 груд. (Чис. 48); 23 груд. (Чис. 49); 30 груд. (Чис. 50).
40. Зорівчак Р. Мова перекладної літератури (сторінками "Всесвіту") / Р. Зорівчак // Український правопис. Проблеми мови : зб. доповідей Мовної секції XVI річної конференції української проблематики (Урбана-Шампейн, 20-25 черв. 1997 р.). – С. 174-183.
41. Зорівчак Р. На сторожі Отчого Слова : до 95-річчя від дня народження Григорія Порфировича Кочура (17 листопада 1908 – 15 грудня 1994) / Р. Зорівчак // Іноземна філологія. – Львів, 2004. – Вип. 113. – С. 232–234
42. Зорівчак Р. На сторожі Рідного Слова : до 75-річчя проф. Віктора Вікторовича Коптілова / Р. Зорівчак // Народна воля. – 2005. – 1 верес. (Чис. 33); 8 верес. (Чис. 34).
43. Зорівчак Р. Переклад як націєтворчий чинник в історично-культурологічній концепції Івана Франка / Р. Зорівчак // Записки НТШ / редкол.: І. Вакарчук, І. Денисюк, ... Р. Зорівчак [та ін.]. – Львів, 2005. – Т. 250: Праці Філологічної секції / ред. тому О. Купчинський. – С. 497–517.
44. Зорівчак Р. Перекладна література для дітей як чинник формування особистості / Р. П. Зорівчак // Іноземна філологія. – Львів, 2007. – Вип. 119 (2). – С. 3-8. – Рез. англ. – Бібліогр.: с. 8.
45. Зорівчак Р. Назустріч ювілею великого майстра / Р. Зорівчак // Всесвіт. – 2007. – № 9/10. – С. 177-180. – Рец. на кн.: Студії одного вірша / А. Содомора. – Львів : Літопис ; Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 364 с.
46. Зорівчак Р. Читаючи історію свого народу... / Р. Зорівчак // Всесвіт. – 2007. – Ч. 11-12. – С. 174–177. – Рец. на кн.: Український художній переклад: між літературою і націєтворенням М. Стріха. – Київ : Факт – Наш час, 2006. – 344с. – (Сер. “Висока полиця”).
47. Зорівчак Р. Світова література в перекладах Івана Франка / Р. Зорівчак // Народна воля. – 2005. – Чис. 25. – С. 6.
48. Зорівчак Р. Ступаючи на вічності поріг... : [пам'яті перекладача, дослідника рецепції античної літератури в Україні, професора Віталія Петровича Маслюка] / Р. Зорівчак // Літературна Україна. – 2005. – 2 черв. – Співавт. А. Содомора.
49. Зорівчак Р. У духовно-культурному полі Григорія Кочура / Р. Зорівчак // Григорій Кочур: Біобібліогр. покажч.: У 2 ч. / уклад.: Г. Домбровська, З. Домбровська ; наук. ред., авт. передм Р. Зорівчак ; редкол.: Б. Якимович (голова) та ін. – 2-е вид., доопрац. і допов. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – Ч. 1. – С. 5–59. – (Українська біобібліографія. Нова серія; Чис. 21, ч. 1).
50. Зорівчак Р. Український художній і науковий переклад у політико-культурологічній концепції Івана Франка / Р. Зорівчак // Наукові записки Академії наук вищої школи України. – Дніпропетровськ, 2007. – Т. 2. – С. 22–39.
51. Зорівчак Р. Український художній переклад як націєтворчий чинник / Р. Зорівчак // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. : Іноземні мови. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – Вип. 12. – С. 8–23.

52. Зорівчак Р. Українсько-англійські літературні взаємини // Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті / Р. Зорівчак. – Том 3. – Київ, 1988. – С. 88 – 154.
53. Зорівчак Р. Кочурознавство: обґрунтування терміна і його дефініції / Р. Зорівчак // Філологічні студії : наук. часопис / редкол.: Л. В. Бублейник, О. А. Галич, В. Ф. Давидюк [та ін.]. – Луцьк, 2007. – № 1/2 (39/40). – С. 61–71.
54. Зорівчак Р. П. Внесок Івана Франка в розвиток перекладознавчої думки в Україні / Р. Зорівчак // Іван Франко – письменник, мислитель, громадянин (мат. Міжнар. наук. конф. – Львів, 25-27 верес. 1996 р.). – Львів: Світ, 1998. – С. 41-46.
55. Зорівчак Р. П. Всеосяжний гуманітарій : (виступ на урочистій академії до 90-ліття від дня народження проф. Й. У. Кобіва) / Р. Зорівчак // Штрихи до портрету професора Йосипа Кобіва. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2000. – С. 5-8. – Серія "Дрібненька бібліотека" ; ч. 2.
56. Зорівчак Р. П. Генрі Лонгфелло українською мовою : (до сторіччя від дня смерті поета) / Р. Зорівчак // Всесвіт. — 1982. — №3. — С.148-149.
57. Зорівчак Р. П. Готувати перекладачів для України ХХІ сторіччя / Р. Зорівчак // Дзвін. – 2000. – Ч. 4. – С. 123-125.
58. Зорівчак Р. П. Григорій Кочур і літературний процес в Україні другої половини ХХ сторіччя / Р. Зорівчак // Сучасність. – 1998. – Ч. 11. – С. 124-134.
59. Зорівчак Р. П. З народом поруч: Внесок Івана Франка в розвиток перекладознавчої думки в Україні / Р. П. Зорівчак // Жива вода. – 1996. – Ч. 8 (60). – Серп. – С. 3.
60. Зорівчак Р. П. Історія перекладної літератури як об'єкт наукового пошуку та навчальна дисципліна / Р. П. Зорівчак // Наукова спадщина професора Ю. О. Жлуктенка та сучасне мовознавство : зб. наук. праць / відп. за вип. А. Д. Белова. – Київ : Київ. нац. ун-т, 2000. – С. 95-99.
61. Зорівчак Р. П. Славетного дідуні гідна онука / Р. П. Зорівчак // Жива вода. – 2000. – Ч. 5. – С. 10.
62. Зорівчак Р. П. Творчий дивосвіт Григорія Кочура / Р. П. Зорівчак // Григорій Кочур / укл. Г. Домбровська, З. Домбровська ; наук. ред., автор передм. Р. Зорівчак ; редкол. : Б. Якимович (голова) [та ін.]. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 1999. – С. 7 – 34.
63. Зорівчак Р. П. Український художній переклад в націєтворчих вимірах / Р. П. Зорівчак // Зорівчак Р. П. Боліти болем слова нашого... – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – С. 221 – 250.
64. Зорівчак Р. Повнозвучність багатогранності : [присвячено 70-річчю від дня народження відомого перекладача та письменника А. О. Содомори] / Р. Зорівчак // Літературна Україна. – 2007. – 13 груд.
65. Зорівчак Р. Український художній переклад як націєтворчий чинник / Р. Зорівчак // Зарубіж. л-ра. – 2007. – Квіт. (Чис. 14). – С. 1–5.
66. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – Київ : Вища школа, 2008. – 280 с.
67. Корунець І. Українське художнє слово для англomовного світу / І. Корунець // Всесвіт – 1985. – №8. – С. 136 – 140.
68. Косів Г. Віра Річ. Творчий портрет перекладача. – Львів: Піраміда, 2011. – 264 с.
69. Кочур Г. Література та переклад. Дослідження, рецензії, літературні портрети. Інтерв'ю. – Київ : Смолоскип, 2008. – Т.1-2.
70. Кузик Д. "Пісня поета" з поеми Байрона "Дон Жуан" у перекладі І. Франка / Д. Кузик // Українське літературознавство. – 1973. – Вип. 20.

71. Микола Лукаш : бібліографічний покажчик : [доповнення до покажчика, опубл. у 111-му вип. "Іноземної філології"] / укл. В.Савчин // Іноземна філологія. – Львів, 2001. – Вип. 112. – С. 306-320.
72. Микола Лукаш: Моцарт українського перекладу : біографічно-бібліографічний та мистецький нарис / Черняков Б.І., Новикова М.О., Савчин В.Р. [та ін.] ; за ред. Л.М. Черноватого та В.І. Карабана. – Вінниця : Нова Книга, 2009. – 445 с. (29 д.а.)
73. Москаленко М. Статті. Публіцистика. Спогади про Михайла Москаленка / Упор. М. Лабінський. – Київ: Основи, 2011. – 544 с.
74. Пехник Г. Власні назви крізь призму перекладацьких поглядів Григорія Кочура / Г. Пехник // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. – 2009. – № 6. – С. 454-456.
75. Пехник Г. Григорій Кочур: переклад і його теоретичне підґрунтя / Г. Пехник // Записки НТШ. – Львів, 2003. – Т. ССXLVI : Праці філологічної секції.– С. 443-458.
76. Пехник Г. Григорій Кочур: теоретичні погляди на переклад / Г. Пехник // Іноземна філологія. – Вип. 113. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – С. 235-243.
77. Пехник Г. Кольоролексеми та їх відтворення : (на матеріалі перекладів Г. Кочура) / Г. Пехник // Філологічні студії. – № 1-2 (39-40). – Луцьк, 2007. – С. 42-48.
78. Пехник Г. Світ художнього перекладу Григорія Кочура / Г. Пехник // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – № 649. – Харків: Константа, 2005. – С. 180-183.
79. Рильський М. Мистецтво перекладу : статті, виступи нотатки / М. Рильський ; упорядкув. і комент. Г. Колесника. – Київ : Рад. письменник, 1975. – 344 с.
80. Савчин В. Микола Лукаш – подвижник українського перекладу. – Львів: Літопис, 2014. – 374 с.
81. Савчин В. Внесок Григорія Кочура до лукашезнавства / В. Савчин // Творчість Григорія Кочура у контексті української культури ХХІ віку : до 100-річчя від дня народження Майстра : матеріали IV Міжнар. наук. конфер. (Львів, 15-17 листоп. 2008 р.). – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. – С. 112-120.
82. Савчин В. До неозорих глибин перекладного слова: [до 70-річчя від дня народж. Р. П. Зорівчак] / В. Савчин // Львівщина у 2004 році : знаменні і пам'ятні дати краю : календар / упоряд.: К. Василик, М. Кривенко. – Львів : Ліга-Прес, 2004. – С. 72-77.
83. Содомора А. Наодинці зі словом / А. Содомора. – Львів : Літопис, 1999. – 478 с.
84. Содомора А. Роздуми над поставленими в анкеті "З творчої майстерні перекладача" запитаннями / А. Содомора // Теорія і практика перекладу. – Київ, 1994 – Вип. 20. – С. 131-144.
85. Содомора А. Студії одного вірша. – Львів: Літопис, 2006. – 364 с.
86. Содомора А. Шевченків садок і Франкове поле. – Львів: Априорі, 2015. – 104 с.
87. Соколянський М. Г. Парадокси Джонатана Свіфта / М. Г. Соколянський // Рад. літературознавство. – 1968. – № 5.
88. Стріха М. Український переклад і перекладачі. Між літературою і націєтворенням. – Київ, Дух і літера, 2020. – 518 с.
89. Шаповалова М. С. Шекспір в українській літературі / М. С. Шаповалова. – Львів : [б. в.], 1976.
90. Шмігер Т. Володимир Державин : теорія і критика перекладу / Т. Шмігер // Збірник Харків. іст.-філол. т-ва / Харків нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; Харків іст.-філол. т-во. – 2005. – Т. 11. – С. 205-214.

91. Шмігер Т. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя / Т. Шмігер. – Київ : Смолоскип. – 2009. – 342 с.
92. Шмігер Т. Перекладознавчий аналіз – теоретичні і прикладні аспекти: давня українська література сучасними українською та англійською мовами. – Львів: Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 510 с.
93. Чабан М. З перекладацького мартиролога: П. Дмитро Лисиченко – перекладач творів Джека Лондона та Жуля Верна / М. Чабан // Всесвіт. – 2002. – №1-2.

13. Методика викладання іноземної мови (англійської)

Курс зорієнтований на студентів-бакалаврів, які не мають досвіду викладання іноземної мови. Мета курсу – формування і розвиток фахової компетентності у викладанні англійської мови як іноземної. Завдання курсу: 1) ознайомити студентів з теоретичними засадами викладання іноземної мови, а саме – з основними філософськими освітніми течіями (біхевіоризм, структуралізм, конструктивізм тощо), підходами, лінгвопсихологічними теоріями, методами викладання у ретроспективному огляді, особливостями формування інваріантних компонентів іншомовної комунікативної компетенції учнів, планування і організації навчальних занять, методами і формами оцінювання тощо; 2) сформувати у студентів уміння і навички планування і організації навчального процесу, застосування групової, парної, індивідуальної форм на занятті з іноземної мови, обґрунтованого відбору і застосування ефективних методів навчання, вибору, адаптації і розроблення навчально-методичного забезпечення, використання аналізу лінгвістичних та культурних явищ у методиці викладання іноземної мови та застосування рефлексії у викладацькій діяльності; 3) підготувати студентів до проходження педагогічної практики, виконання функцій і ролей учителя іноземної мови (англійської). Оскільки основний акцент у курсі зроблено на формування навичок критичного мислення, зміст курсу передбачає самостійне опрацювання слухачами зазначеної нижче науково-педагогічної та методичної літератури.

Тематика курсу:

1. Методика викладання іноземних мов як наука та її зв'язок з іншими науками.
2. Категорійний апарат методики викладання іноземних мов.
3. Підходи до викладання іноземних мов. Історичний розвиток методів навчання іноземних мов.
4. Граматико-перекладний метод. Прямі методи навчання іноземних мов.
5. Інтенсивні та індуктивні методи навчання іноземних мов.
6. Поняття і структура комунікативної компетенції. Комунікативний підхід у навчанні іноземної мови.
7. Формування рецептивних навичок мовлення: навчання аудіювання та читання.
8. Формування продуктивних навичок мовлення: навчання говоріння та письма.
9. Формування граматичної компетенції як інваріантного компонента іншомовної комунікативної компетенції.
10. Формування лексичної компетенції як інваріантного компонента іншомовної комунікативної компетенції.
11. Формування фонетичної компетенції як інваріантного компонента іншомовної комунікативної компетенції.
12. Організація і планування навчального заняття з іноземної мови. Вимоги до уроку з іноземної мови.
13. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземних мов.
14. Індивідуалізація процесу навчання іноземної мови.
15. Оцінювання і контроль у навчанні іноземної мови. Види та форми оцінювання рівня сформованості інваріантних компонентів іншомовної комунікативної компетенції.

16. Особливості викладання англійської мови для спеціальних цілей.

Рекомендована література:

1. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник. Вид. 2-ге, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.
2. Douglas Brown H. Language Assessment: Principles and Classroom Practices / H. Douglas Brown, P. Abeywickrama. – 2nd ed. – Pearson Education ESL, 2010. – 400 p.
3. Douglas Brown H. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy / H. Douglas Brown. 3rd ed. – Pearson Education ESL, 2007. – 569 p.
4. Harmer J. How to Teach English / J. Harmer. – Harlow : Pearson Education Limited, 2007. – 288 p.
5. Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language Teaching / D. Larsen-Freeman, M. Anderson. – 3rd ed. – Oxford : Oxford University Press, 2011. – 272 p.
6. McLean A. C. Destroying the Teacher : the Need for Learner-Centered Teaching / A. C. McLean // English Teaching Forum. – Num. 1. – 2012. – P. 32–35.
7. Parrot M. Grammar for English Language Teachers / M. Parrot. – Cambridge : Cambridge University Press, 2000. – 470 p.
8. Rance-Roney J. A. Reconceptualizing Interactional Groups : Grouping Schemes for Maximizing Language Learning / J. A. Rance-Roney // English Teaching Forum. – Num. 1. – 2010. – P. 20–26.
9. Richards J. C. Communicative Language Teaching / J. Richards. – Cambridge : Cambridge University Press, 2006. – 48 p.
10. Richards J. C. Approaches and methods in language teaching / J. C. Richards, T. S. Rodgers. – 2nd ed. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001. – 270 p.
11. Scrivener J. Learning Teaching : The Essential Guide to English Language Teaching / J. Scrivener. – Oxford : Macmillan Publishers Limited, 2011. – 418 p.
12. Shaaban K. Assessment of Young Learners / K. Shaaban // English Teaching Forum. – Vol. 43. – Num. 1. – 2005. – P. 34–40.
13. Stoller F. L. Maximizing the Benefits of Project Work in Foreign Language Classrooms / F. L. Stoller, A. Bullent // English Teaching Forum. – Vol. 43. – Num. 4. – 2005. – P. 10–21.
14. Tanner R. Tasks for Teacher Education : coursebook / R. Tanner, C. Green. – Harlow : Addison Wesley Longman Limited, 1998. – 134 p.
15. Thornbury S. How to Teach Grammar / S. Thornbury. – Harlow : Pearson Education Limited, 1999. – 182 p.
16. Thornbury S. The CELTA Course / S. Thornbury, P. Watkins. – Cambridge : Cambridge University Press, 2007. – 216 p.